

Мистецька зустріч «Осінні замальовки»

«Нива» перемогла ФК «Чернігів»

9 786177 229819

плюс Тернопільщина

№40 (558), середа
1 жовтня 2025 року

Свобода

Незалежна громадсько-політична газета

8 сторінок

Слава Україні! Героям Слава!

Тимчасовий захист у ЄС завершується: чи повернуться українці?

Рада ЄС оприлюднила рекомендації для країн-членів, як завершити тимчасовий захист, наданий українцям після початку повномасштабної війни. У Брюсселі хочуть підготувати безпечне повернення українців на Батьківщину та підтримати інтеграцію тих, хто залишиться. Що саме пропонують і про які терміни йдеться - з'ясував Центр громадського моніторингу та контролю.

потреби України у відбудові".

Повернутися чи залишитися

Серед механізмів, які мають розробити країни-члени, надання дозволів на проживання певним категоріям наших громадян, які підпадають під особливі умови. Визначити ці умови мають самі держави. Наприклад, підставами залишитися можуть стати наявність роботи, отримання освіти чи родинні обставини. Також дозволи можуть передбачити для висококваліфікованих працівників, аби ті залишилися працювати у Євросоюзі.

Затриматися за поверненням зможуть батьки, чії діти ходять до шкіл в країнах Євросоюзу. У Раді ЄС рекомендують дозволити таким сім'ям

не виїжджати до кінця навчального року - навіть якщо тимчасовий захист вже втратить чинність. Окремі рекомендації стосуються і повернення людей з інвалідністю - воно має враховувати здатність України забезпечити їхні особливі потреби.

Задля того, щоби біженцям було легше повертатися, у Брюсселі запропонували створити програми підтримки добровільного повернення. Допомогати планують не окремим українцям, а громадам, до яких планують виїжджати люди.

Ще один механізм, який зможуть застосувати країни-члени - це так звані "ознайомчі візити". Координувати ці програми мають спільно держави ЄС. У рекомендаціях державам наголошують, що такі поїздки "дозволять перевірити стан сім'ї чи майна, або оцінити рівень руйнувань у своїх грома-

дах та загальні умови в Україні".

Куди виїхало найбільше українців

З початку повномасштабного вторгнення країну залишили мільйони наших співгромадян. Станом на липень цього року Агентство ООН у справах біженців нарахувало 5,643 мільйонів біженців з України. Переважна більшість з них знайшли притулок у Європі.

Найбільше українців, які скористалися програмою тимчасового захисту, живуть у Німеччині. Йдеться про 1 мільйон 233 тисячі людей. До першої трійки держав, які прихистили наших співвітчизників, потрапили також Польща (близько 1 мільйона українців) та Чехія (там живуть 380 тисяч наших співгромадян).

За результатами опитування Gradus Research, у 2025 році частка тих, хто хоче повернутись в Україну, становить 64 відсотка.

Інформаційні кампанії

У своїх рекомендаціях Рада ЄС зазначає, що рішення українців про повернення додому має бути результатом всебічної поінформованості. Тобто, біженці мають не лише право знати, яка безпекова ситуація складається у регіоні, звідки вони виїжджали. А й отримати всі дані про можливості залишитися, змінивши статус у країні перебування.

Держави-члени ЄС зобов'язують надати всі необхідні роз'яснення, зокрема й за допомогою інформаційних кампаній. І наголошують у рекомендаціях, що "вкрай важливо забезпечити, щоби повернення додому в Україну... відбувалося впорядкованим та гуманним чином".

Попри підготовку до масового повернення українців з Євросоюзу, у рекомендаціях закликають враховувати індивідуальні обставини конкретних людей. І наголошують - декому може знадобитися на повернення більше часу.

Чотири тисячі освітян з'їхалися до Зарваниці

Організаторами Всеукраїнської прощі до Марійського духовного центру стали комісія УГКЦ у справах освіти і виховання та Освітньо-науковий центр Патріарха Йосифа. А участь взяли освітяни з Львівської, Тернопільсько-Зборівської митрополій, а також із Коломийської та Чернівецької єпархій. Божественну Літургію очолює єпископ-ємерит Тернопільсько-Зборівський Василь Семенюк. Під час прощі проповідь виголосив голова комісії у справах освіти і виховання о. Петро Майба. Священник наголосив: "Час, який ми маємо з дітьми, - це найдорожчий капітал. Не відкладайте на завтра важливе слово чи молитву. Кожна хвилина у класі - це неповторний час для посіву".

Лекція на тему "Про надію: як серед найважчої зими щодня знаходити в собі непереможне літо" стала для освітян формальною дорогою, сповненою духовних і психологічних дороговказів. Прочани разом помолилися за мир, перемогу і виховання молоді в любові до Бога та Батьківщини.

Чи потішить жовтень сонечком?

Це питання, в очікуванні бабиного літа, нині цікавить багатьох. Особливо у ці перші дні жовтня - холодні та дощові. А так ще хочеться тепла і сонця...

Красива осінь вишиває клени Червоним, жовтим, срібним, золотим. А листя просить: - Виший нас зеленим! Ми ще побудем, ще не облетим. А листя просить: - Дай нам тої втіхи! Сади прекрасні, роси - як вино. Ворони п'ють надкльовані горіхи. А що їм, чорним? Чорним все одно.

Ліна КОСТЕНКО

Синоптики передбачають, що середня місячна температура становитиме від 7 до +13 градусів тепла, що на один градус вище за норму. На більшості території країни

суттєвого похолодання варто очікувати у третій декаді місяця. Загалом перехід середньої добової температури повітря через +8°C у бік зниження відбувається у другій половині жовтня. І звісно ж, традиційно нічні температури нижчі за денні.

Також синоптики передбачають 31-77 міліметрів опадів. У Карпатах і горах Криму трохи більше - 51-101 міліметрів. У високогір'ї Карпат подекуди навіть випаде сніг.

Бабині літо також очікується. Це період, коли після помітного похолодання середньодобові показники знову піднімаються до +15°C.

Наталка Діденко повідомила, що початок місяця буде холодними і дощовим, але у жовтні ще будуть сонячні та теплі дні.

"Потепління ще буде, жовтень має у "загашничку" високі градуси і сонечко. Але не забуваємо, що осінь є осінь - треба одягатися тепло, уважно стежити за дорогою у туман", - написала вона.

Галина ВАНДЗЕЛЯК

У жовтні прогнозують шість магнітних бур

Очікуються вони слабкої, середньої та сильної інтенсивності. У цей період існує небезпека для здоров'я метеозалежних людей.

За словами лікарів, магнітні бурі - це потенційно небезпечні для здоров'я явища. У дні магнітних бур метеозалежні, літні та хронічно хворі люди можуть відчувати нездужання і до цього варто бути готовим заздалегідь.

2-3 жовтня - слабка магнітна буря, яку не усі відчують. Можуть виникнути апатія, головний біль.

5-6 жовтня - сильна магнітна буря. Її пік припаде на 6 жовтня. Можливі різкі перепади настрою, біль у суглобах і запалення хронічних захворювань. Тим, хто страждає на хвороби серця, радять звести до мінімуму фізичну працю. Варто обмежити вживання шкідливої їжі, алкоголю.

11-12 жовтня - магнітна буря середньої сили. Уникайте фізичних і розумових навантажень. У цей період можуть виникнути легкі симптоми слабкості та головного болю.

16-17 жовтня - магнітна буря середньої інтенсивності. Слід уника-

ти стресових ситуацій. Можуть загостритися хронічні хвороби.

25-26 жовтня - незначні магнітні коливання, які не усі відчують. Можє зіпсуватися настрій.

30-31 жовтня - магнітна буря середньої сили. Уникайте фізичних і розумових навантажень. Може бути відчуття втоми, дратівливості.

Щоб зменшити вплив магнітних бур, намагайтеся дотримуватися здорового способу життя. Магнітні бурі на кожну людину впливають по-різному. У когось спричиняють пригнічений настрій та головний біль, а в когось - загострення хронічних хвороб. Щоб зменшити вплив магнітних бур, намагайтеся дотримуватися здорового способу життя: більше гуляйте на свіжому повітрі, не перевантажуйте себе фізичними вправами, уникайте вживання алкоголю та жирної їжі.

Свята Покрова та Тернопільщина

Мати Господня, молися за нас. Будь із нами поруч нині й повсякчас. Дай здоров'я тому, хто важко хворіє. Тих, хто в горі плаче, обійми, Маріє...

1 жовтня українці відзначають: Покрови Пресвятої Богородиці, День козацтва, День захисників і захисниць України.

Свята Покрови здавна є одним із найулюбленіших українських свят. Цей день надзвичайно шанований серед українського селянства, бо до початку жовтня закінчувалися всі найважливіші сільськогосподарські роботи на землі, й селянин міг дозволити собі відпочити.

Це була найблагодатніша пора для весільних гулянь, початку вечорниць. Тому й дівчата примовляли: "Свята Покрівонько, покрий мені голівоньку..."

Свята Покрова під час визвольної боротьби і за часів атеїзму

Покрова асоціюється з заступництвом і захистом від ворога - як видимого, так і невидимого. Особливо шанували Богородицю-Покрову запорізькі козаки та воляки УПА, які вважали її покровителькою.

Тому й не дивно, що після приходу більшовиків чи не найбільші каральні операції проводили на Покрову, зокрема, у с. Григорів на Монастирищині у 1947 р. органи МДБ виселили 6 сімей, родичі яких були пов'язані з підпільною роботою: Ганну Мушанську з дочкою Павлиною; Ольгу Коренецьку; родину Михайла Клеби; Павлину Гульку; родину Данила Роня; Герасима Барана. За спогадами старожилів, тоді була ясна погода, але йшов "сліпий" дощ, а за повір'ям, це плачуть на небесах святі, отже, того дня - це були сльози Богородиці.

Також за часів комуністичного атеїзму у нашому краї знищили найбільше фігур Пресвятої Богородиці. Хоча й храми, названі на честь Покрови, також зазнали руйнувань.

У дерев'яному храмі Покрови (1888 р. будівництва) у с. Мозолівка, що на Підгаєччині, під дахом дзвіниці встановили золотий тризуб, якого знесли після приходу більшовиків. Храм Покрови Пресвятої Богородиці у с. Клівинці на Гусятинщині безпосередньо пов'язаний із визвольними змаганнями ОУН і УПА. Тут, на дзвіниці, під час військово-чекістської операції проти бандерівців загинув референт Чортківського надрайонного проводу ОУН Степан Проскурницький ("Юр"), син о. Ореста Проскурницького, останнього через сина засудили на 10 років ВТТ.

У 1989 р. в підвалі церкви св. Покрови в Бучачі знайдено рештки розстріляних єнкаведистами 148 осіб. Їх поховали у братській могилі біля храму.

Тільки згідно з рішенням виконкому Тернопільської обласної ради депутатів трудящих від 16 вересня 1961 р. № 942 зняли з реєстрації десятки релігійний об'єднань і закрили храми, серед них були і Покрови Пресвятої Богородиці, зокрема, у Кременці (тому, що тут було 5 церков, а прихожан начебто лише 10-15 осіб). Також закрили церкви Покрови у Бучачі, Заліщиках (у 1974-1989 рр. тут розташовувався районний музей) та ін.

У 1980-х рр. у Ріпинцях спалахнула дерев'яна церква Покрови Пресвятої Богородиці. За ініціативи членів НРУ у 2003 р. тут споруджено і освячено новий храм.

Був в історії храмів Покрови і такий випадок: у 1965-1966 рр. вдалося реставрувати храм у Рудниках на Підгаєччині. Нині окрасою святині є величавий образ Покрови Пресвятої Богородиці.

Унікальність храмів Покрови Пресвятої Богородиці

Храми Покрови з чудотворними іконами є у селах Кордишів на Шумщині (1914 р., чудотворна ікона Іоанна Хрестителя), Лисівці на Заліщанщині (1910 р., чудотворна ікона Покрови Матері Божої 17 ст., відреставрована у 1998-1989 рр., тут також споруджено духовний комплекс), Переморівка на Шумщині (1753 р., чудотворна ікона Матері Божої з 18 ст.).

Церква у Зарваниці має дві назви - Пресвятої Трійці та Покрови Пресвятої Богородиці (1753 р., тут зберігається ікона Зарваницької Матері Божої та копія чудотворної ікони Розп'яття. У Чорткові (Долішня Вигнанка) є храм Покрови із цілющим джерелом, капличкою, іконою Матері Божої та духовним комплексом.

Храми Покрови Пресвятої Богородиці є пам'ятками архітектури. Деякі з них називають церквами-мандріницями. Зокрема, у с. Міжгір'я на Монастирищині пам'ятку архітектури, дерев'яну церкву Покрови Пресвятої Богородиці, спорудили без жодного цвяха у 1864 р. з товстих колод, які сплавляли з Карпат річкою Дністер. У с. Медова на Козівщині була дерев'яна церква. В неї під час грози вдарила блискавка, і храм згорів. Місцевим жителям стало відомо, що у с. Якторів на Львівщині розібрали церкву. Львів'яни допомогли її перевезти у 1917-1918 рр. Церква збережена донині й названа на честь Покрови Пресвятої Богородиці. У с. Гнилиці на Підволочинні є церква Покрови Пресвятої Богородиці (1902 р., реставрована 2006 р.), а старий дерев'яний храм перевезли у с. Бугліз, що на Лановеччині. У с. Цебрів, що на Зборівщині, є старий дерев'яний храм, який у 1809 р. перевезли із Закарпаття, та новий, споруджений у 2007-2008 роках.

Є старі церкви у селах Сокилець на Бучаччині (1635 р., дерев'яна; збудували монахи, 1935 р. перекрита бляхою, 1946 р. - закрита, в 1985-1989 рр. у храмі діяв музей; тут є старовинне Євангеліє, куплене 1631 р., про що свідчить напис на ньому, повторно оправлене у 1850 і 1935 рр.), Старий Почаїв (1643 р., пам'ятка архітектури, дерев'яна, перебудована 1746 р.), Старе Місто на Підгаєччині (1706 р., дерев'яна), Нирків (1730 р.), Залізки (пам'ятка архітектури 1740 р., перебудована з костелу), Оришківці (дві церкви - стара дерев'яна 1748 р. і нова, будівництво якої почали в 1938 р. а завершили у 1991 р) та ін.

У Бучачі - храм, пам'ятка архітектури національного значення, споруджений у 1764 р. за проектом архітектора Бернарда Меретина у співпраці зі скульптором Іоанном Пінзелем. Хоча є й інші твердження щодо дати будівництва та авторів. Меценат граф Микола Поточкий привіз із Молдавії чудотворну ікону Святої Покрови.

Є багато легенд, переказів, як Богородиця захистила від ворогів українські міста і села. Тож хай Богородиця оберігає всю нашу країну, воїнів-захисників та всіх українців!

1 жовтня - сильна хмарність, протягом дня та ввечері дощ. Вітер західний, 5-6 м/сек. Температура повітря вночі 5, вдень 6 градусів тепла. Атмосферний тиск 740-739 мм рт. ст. Схід сонця - 7.17, захід сонця - 18.56. Тривалість дня - 11.38.

2 жовтня - хмарно, невеликий дощ. Вітер змінних напрямків, 2-3 м/сек. Температура повітря вночі 3, вдень 5 градусів тепла. Атмосферний тиск 740 мм рт. ст. Схід сонця - 7.19, захід сонця - 18.54. Тривалість дня - 11.35.

Сивина
Сивина, сивина, сивина...
Сиву пряху пряде війна.
Сиві вдови і матері,
Сиві сироти, діти малі.
Сивий воїн у двадцять літ.
Бій страшний і важкий приліт...
Побратимів його нема.
Вижив він...
Та душа - зима.
Сиві села, поля, міста.
Полином сивим пророста
Гіркий присмак страшно́ї біди,
Де пройшлася рука орди.
Двадцять перше століття.
Війна. Кровожерлива і страшна.
Шквальних обстрілів круговерть
Засіває навколо смерть.
Кат ординець не знає жалю,
Люто знищує землю мою.
Жне покараних без вини
Жертв невинних страшно́ї війни.
Скільки, чуєш, безжалний світе,
Нам біду цю іще терпіти.
В чому наша, скажи, вина,
Що приперлася до нас війна?
Він, напевно, зійшов з орбіти,
Бо не бачить, що гинуть діти.
Чи осліп і оглух цей світ,
Що не бачить він, скільки бід
Наробила страшна війна:
Попелища. Полин. Сивина...
Лідія Мищенко

Все робив для того, щоб якнайшвидше завершилася війна

24 вересня жителі Тернопільської громади віддали останню шану військовослужбовцю, водію відділення управління взводу електронної підтримки, мешканцю м. Тернопіль, солдату **Михайлу Анастолійовичу БУГАЮ** (16. 11. 1994 р.н.), серце якого перестало битися 19 вересня у Дніпропетровській обласній клінічній лікарні ім. Мечникова внаслідок отриманих травм під час виконання бойового завдання поблизу села Торецьке Краматорського району Донецької області.

Світлої пам'яті Михайло до війни працював у піцерії "Фламінго", ресторації "Ковчег", від 2021 р. - водієм таксі "Пілот". З 3 лютого 2023 р. пішов захищати Батьківщину. Служив у Миколаєві, згодом у складі 82-ї бригади був у найгарячіших точках: Запоріжжя, Вовчанськ, Курськ, Суми, Покровськ... Як згадують знайомі та побратими Михайла, він був доброзичливим, радісним чоловіком, завжди готовим прийти на допомогу й водночас мужнім і відважним воїном, яких хотів, щоби якнайшвидше українською перемогою закінчилася війна.

Дружина захисника розповіла, що Михайло не вважав себе героєм. "Він казав: "Я просто роблю свою роботу. Роблю те, що мені підказує серце...". Ось такими, мабуть, і є справжні Герої... "Сумуюмо та схиляємо голови у пам'ять про нашого колегу Бугая Михайла, який працював на 114-му позивному. Він був частиною нашої команди, а згодом став на захист України..." - написали на сторінці у соцмережі таксі "Пілот". Поховали захисника на Пантеоні Героїв Микулинецького кладовища у Тернополі. Широ співчуваємо рідним і близьким, друзям і побратимам... Вічна пам'ять і шана Герою!

Серце перестало битися внаслідок важкої хвороби
24 вересня жителі Борщівської громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця, стрільцю роти охорони військової частини, мешканця м. Борщів, солдата **Віктора Григоровича ЧМЕЛЬОВА** (2. 05. 1971 р.н.), серце якого

«Скільки, чуєш, безжалний світе, нам біду цю іще терпіти...»

перестало битися 21 вересня внаслідок важкої хвороби. Світлої пам'яті Віктор був відповідальним, хоробрим і відважним воїном, а у мирному житті доброзичливим чоловіком. Поховали захисника у рідному місті. Широ співчуваємо матері, брату, рідним і близьким, побратимам... Вічна пам'ять і слава Герою!

Був доброзичливим і щирим

25 вересня жителі Великоберезовицької та Байковецької громад віддали останню шану військовослужбовцю, стрільцю, уродженцю с. Дубівці, мешканцю селища Велика Березовиця **Михайлу Михайловичу ДАЦИШИНУ** (14. 11. 1974 р.н.), який загинув 1 серпня 2024 р. під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Комишівка Покровського району Донецької області.

Світлої пам'яті Михайло закінчив школу у рідному селі, працював у видавничстві "Навчальна книга Богдан". Був доброзичливим, чуйним і щирим чоловіком, готовим завжди прийти на допомогу. Від серпня минулого року воїн вважався зниклим безвісти, рідні розшукували, сподівалися, що живий, що, можливо, в полоні, але, на жаль, підтвердилася загибель захисника.

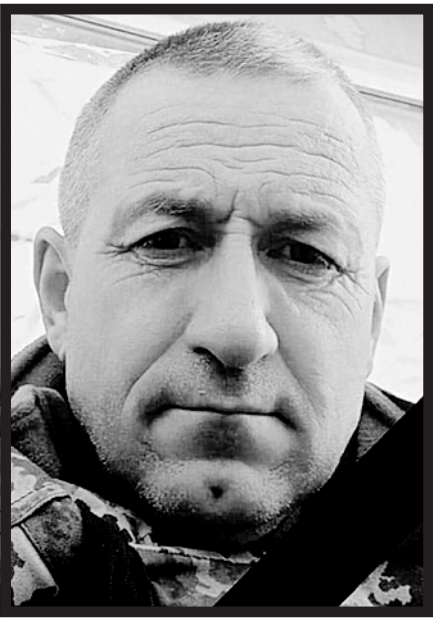
Сестра Михайла, Галина, у соцмережі написала: "Михайло був нашою опорою, захисником, стійким плечем, на яке завжди можна було покластися, нам буде його дуже не вистачати. Щирий, добрий, готовий завжди прийти на допомогу, так як і пішов на допомогу Україні - захищати її від московського окупанта... Спочивай з миром. Ти завжди залишишся в наших серцях..."

Поховали захисника у Великій Березовиці.

Широ співчуваємо матері Ганні, доньці Ользі, сестрі Галині, рідним і близьким, побратимам... Вічна пам'ять і слава Герою!

Майже три роки вважався зниклим безвісти

25 вересня жителі Кременецької громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, колишнього командира 1-го егерського відділення, мешканця с. Колосова, старшого сержанта **Петра Івановича ВОЗНЮКА** (1. 06. 1971 р.н.), який загинув 13 листопада

2022 р. під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Павлівка Волноваського району Донецької області.

Світлої пам'яті Петро майже три роки вважався зниклим безвісти...

"Він не зупинявся перед труднощами, був наполегливим та енергійним. Загострене почуття справедливості стало вирішальним у його долі. Коли ворог пішов на Україну повномасштабною війною, Петро, приїхавши з-за кордону, був серед перших, хто став на захист своєї країни. Під звуки траурного маршу воїна провели до місця вічного спочинку на кладовищі у селі Колосова. Пролунав військовий салют. Присутні схилили коліна, а дружині Петра вручили прапор - символ того, що він загинув за свободу рідної землі. Сльози, квіти, молитви та слова вдячності - таким було прощання з Петром Вознюком..." - написала у соцмережі редакторка Кременецького районного радіомовлення Зоя Карп'юк.

Поховали захисника у рідному селі.

Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам...

Вічна пам'ять і слава Герою!

Був науковцем, досвідченим воїном і справжнім патріотом

25 вересня жителі Тернопільської і Бережанської громад віддали останню шану військовослужбовцю, командирі мінометної батареї батальйону територіальної оборони, уродженцю м. Бережани, мешканцю Тернополя, старшому лейтенанту **Володимирі Любомировичу БРОСЛАВСЬКОМУ** ("Хорват" 22. 04. 1979 р.н.), який загинув 21 вересня під час порятунку побратимів поблизу населеного пункту Лугівка Охтирського району Сумської області.

Світлої пам'яті Володимир закінчив школу у Бережанах, історичний факультет ТНПУ ім. В. Гнатюка, де й залишився працювати. Від часу АТО він став не лише науковцем і викладачем, а й досвідченим воїном... У Героя залишилися мама, дружина і двоє маленьких дітей.

"Академічна спільнота Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка з глибоким сумом повідомляє про непоправну втрату - на війні загинув кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук, начальник відділу у справах молоді, колега, друг і улюблений викладач студентів Володимир Брославський. У 2015 році добровільно став учасником АТО, де проявив мужність, рішучість і самовідданість. З перших днів повномасштабного вторгнення став на захист Батьківщини... Його життя було прикладом служіння нації, студентам і Україні. У стінах університету Володимир Любомирович залишив по собі не лише вагомі наукові доробки, а й безцінну людську теплоту, доброту, вміння надихати молодь. А на полі бою - приклад мужності, честі й відданості рідній землі. Уся спільнота ТНПУ висловлює щирі співчуття дружині

і дітям Володимира Брославського, матері і сестрі, друзям, співробітникам, побратимам, усім, хто знав Героя", - йдеться у повідомленні навчального закладу. 24 вересня з воїном попрощалися у ТНПУ ім. В. Гнатюка, де для нього пролунав "останній дзвінок"...

Ще у 2015 р. Володимир Брославський проходив службу в артилерійській батареї 56-ї Маріупольської бригади. У 2019 р. підписав контракт резервіста зі

105-ю бригадою ТрО. Від лютого 2022-го "Хорват" охороняв небо Тернополя в складі розрахунку ЗУ-23. Згодом був у підрозділі контрдиверсійної боротьби - на Донбасі, Харківщині. Останнім часом, вже як командир мінометної батареї, виконував бойові завдання на Донбасі, Сумщині.

"Боляче... Гортаю стрічку листування з Тобою, перечитую, уже котрий раз... А пам'ять гортає свою стрічку, де Ти - спокійний, знайома, робота з молоддю, китайська, війна... Студент, Викладач, Проректор, Воїн, Друг..." - написала у соцмережі доктор історичних наук, літераторка Леся Алексієвцева.

"Моє небо впало і розбілося... Загинув мій коханий чоловік, брашно прекрасної донечки Софійки та чудового синочка Святославчика. Син... Брат... Ми були щасливі разом. Він був прекрасним батьком... Ми були... Боже, це так боляче..." - написала у соцмережі дружина Тетяна.

"В ньому були зібрані найкращі якості справжнього українця: принциповість, жертвність, щирість, активність і вміння гуртувати навколо себе молодь, навчаючи її цінувати життя та використовувати кожен шанс... Ще зі студентських років пам'ятаю його прагнення змінювати світ навколо себе, зацікавлювати молодь конкурсами, бути відповідальним викладачем. Він був чесним, принциповим, відданим своїй справі. Ніколи не боявся вийти із зони комфорту. У нашій пам'яті він залишиться взірцем патріота і справжнього наставника. Він любив життя, своїх дітей, кохану дружину та Україну..." - написав у соцмережі Сергій Рябенчук.

Про загибель Володимира також повідомив боець 105-ї бригади Володимир Бірчак: "Любомирович, ти був вчителем як в університеті, так і на війні. Ти був справжнім і турботливим командиром, але найголовніше - ти був справжнім і щирим другом. Я ніколи не забуду наших нічних розмов в аеропорту, шлях, котрий ми йшли пліч-о-пліч під Куп'янськом і на Сумщині, наші "звіряння годинників" за чаєм і кавою у Великій Писарівці. Спочивай з Богом, друже. Честь. Ми помстимося. Єдине, що може пообіцати".

Поховали захисника на Пантеоні Героїв Микулинецького кладовища у Тернополі.

Широ співчуваємо рідним і близьким, друзям і побратимам... Вічна пам'ять і шана Герою!

Понад рік надій та сподівань...

26 вересня жителі Трибунівської і Бучацької громад віддали останню шану військовослужбовцю, стрільцю-помічнику гранатометника, уродженцю с. Новоставці, мешканцю с. Переволока, солдату **Ігорю НАГІРНУ** (14. 04. 1972 р.н.), який загинув 17 серпня 2024 р. під час виконання бойового завдання внаслідок ворожого обстрілу поблизу населеного пункту Макіївка на Луганщині.

Світлої пам'яті Ігор від серпня минулого року вважався зниклим безвісти, рідні сподівалися на диво, але сумна звістка прийшла після експертизи ДНК, яка підтвердила

найгірші побоювання.

"Ігор залишився у пам'яті всіх, хто його знав, не лише як воїн-захисник, а й як світла та щира людина. Він був добрим і люблячим сім'янином, турботливим чоловіком і батьком, надійним сином своєї землі. Як сусід і односелець - завжди готовий допомогти, підтримати добрим словом чи ділом. Його шанували й цінували за щирість, працьовитість і людяність. Побратими згадують його як мужнього, надійного та відданого воїна, на якого завжди можна було покластися в найважчі хвилини..." - йдеться в повідомленні Бучацької міської ради.

Поховали захисника у Переволоці.

Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам...

Вічна пам'ять і слава Герою!

Взірець справжнього чоловіка та воїна

26 вересня жителі Чортківської громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця, головного сержанта мінометної батареї, уродженця с. Сосулівка, мешканця Чорткова **Михайла Павловича ХОЛОДНЮКА** (15. 08. 1975 р.н.), який загинув 21 вересня під час виконання бойового завдання внаслідок ворожого дронавої атаки поблизу населеного пункту Лугівка Охтирського району Сумської області.

Світлої пам'яті "Михайло родом із села Сосулівка, після одруження проживав та працював у Чорткові... Уже в перші дні повномасштабної війни 26 лютого 2022 року добровільно став до лав українського війська. Служив у складі 105-ї окремої бригади територіальної оборони, сумлінно виконуючи бойові завдання на різних напрямках фронту. Удома Михайла назавжди чекатимуть матір, дружина та донька..." - повідомили у Чортківській міській раді.

"Уродженець села Сосулівка багато літ працював водієм у Чортківській філії "Укртелекому". Колеги згадують про нього як про хорошого фахівця і надзвичайно добру людину. Мав сім'ю, уже дорослу доньку. Певний час працював водієм-далекобійником, однак війна перекреслила його життєві плани..." - написав редактор чортківської районної газети "Голос народу" Любомир Габруський.

Поховали захисника у рідному місті.

Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям...

Вічна пам'ять і слава Герою!

Був вмілим господарем

26 вересня жителі Коропецької громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця 105-ї ОБрТРО, мешканця селища Коропець, що на Монастирищині, сержанта **Романа Дмитровича КУРІЛЯКА** (18. 02. 1976 р.н.), який загинув 21 вересня під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Лугівка Охтирського району Сумської області.

Світлої пам'яті Роман - "...той, про кого говорять з повагою та пошаною: люблячий чоловік, батько та

син, відважний, надійний товариш та побратим. Талановитий господар, розумний порадижник, відданий друг, жартівник і просто мрійник. Шкода, що не усі мрії його здійснилися... З 1 березня 2022 року був мобілізований і став на захист своєї Вітчизни, своїх рідних, свого краю, бо найбільше усвідомлював, що якщо не він, то хто? Висловлюємо щирі співчуття дружині Анні, доньці Яні, сину Роману, матері Ганні..." - написали на сайті Коропецької селищної ради.

Орися Надольська присвятила воїну віршовані рядки.

І знов Коропець у жалобі. Загинув Роман Куриляк. Він з перших днів війни на фронті. Відважний воїн і сержант. Який це біль! Яка утрата! Коли мертвого ждуть солдата Вдома з війни дружина й мати. Кого вже будуть обіймати? Більш не обіймуть діти тата.

А так хотілося їм мати Його підтримку у житті... До них він іде "На щиті".

А мати сина так чекала, Молилася й завжди благала Всевишнього, щоб захищав Її синочка, щоб не впав Від кулі вражої Роман...

Поховали захисника у рідному селищі.

Широ співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям...

Вічна пам'ять і слава Герою!

"Все село пережило за нього..."

26 вересня жителі Скала-Подільської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця 105-ї ОБрТРО, мешканця с. Лосяч, що на Борщівщині, сержанта **Івана Васильовича КОЗАКА** (4. 03. 1982 р.н.), який загинув 21 вересня внаслідок ворожого дронавої атаки поблизу населеного пункту Лугівка Охтирського району Сумської області.

Світлої пам'яті Іван - учасник АТО, а з перших днів повномасштабного вторгнення знову став на захист України.

"Погожої сонячної днини усе село Лосяч прощалося із загибим односельцем, воїном-мінометником Козаком Іваном Васильовичем, котрий загинув 21 вересня на Сумщині зі своїми побратимами внаслідок ворожого дронавої атаки. Їхні тіла в один і той же час, але в різному місці, проводжали в дорогу вічності: Холоднюка Михайла - у Чорткові, Куриляка Романа - в Коропці і Козака Івана - в Лосячі. Днем раніше у Тернополі схоронили доцента кафедри історії педагогічного університету Брославського Володимира, котрий поспішав автійкою евакуювати побратимів і теж заплятив життям. У тому бою полягло шестеро наших хлопців, ще один боець перебуває у важкому стані. Щемними були слова місцевого пароха, котрий знав загиблого воїна ще зі шкільних років, колись дружив із ним. Розповідав, що не пригадає такого, аби він комусь сказав недобре слово чи зробив зле. Іван був світлою, щирою, доброю людиною. Іван народився у Лосячі. Закінчив дев'ять класів місцевої школи. Потім навчався у Товстенському профтехучилищі, здобувши професію тракториста. Після навчання постійно їздив на заробітки в різні країни Європи, працював і на будовах в Україні. У 2014 р. пішов служити в зону проведення АТО. Звільнився у 2018 р. 25 лютого 2022 р. знову став на захист України. За свій довгий бойовий шлях пройшов чи не усі гарячі точки: Спінне, Бахмут, Харківщина, Сумщина. У 2004 р. померла матір, вісім років тому - батько. Рідна сестра уже багато років проживає далеко за кордоном. У Лосячі залишилася велика родина, двоюрідні брати, сестри. Все село пережило за нього, коли він був на війні, допомагали, придбали для хлопців з його бригади генератори, автомобіль, передавали інші необхідні речі..." - написав головний редактор чортківської районної газети Любомир Габруський.

Поховали захисника у рідному селі.

Широ співчуваємо рідним і близьким, друзям і побратимам...

Вічна пам'ять і шана Герою!

Свобода

Головний редактор Тарас Савчук

Відповідальний секретар Віктор Уніят
Літературний редактор Наталія Гавришко
Редактор відділу Галина Вандзеляк
Бухгалтерія Галина П'ятківська
Рекламний відділ Оксана Волошина

Індекс видання: 40184.

Е-mail редакції: reklama-svoboda@ukr.net, svoboda-te@ukr.net. Сайт: svoboda.te.ua

Віддруковано: ТОВ «Поділля-Тер», м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37, (067) 352-18-51, сайт www.a-print.com.ua. Замовлення № 1367. Тижневий тираж 9202

Висловлювані авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Оригінали не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами - лише на сторінках газети. Матеріали під рубрикою «Політична трибуна» надруковані на правах реклами. Відповідальність за зміст реклами несе рекламодатець.

Газета виходить з жовтня 1990 року

Ідентифікатор в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа: R30-02865

Рішення Нацради України з питань телебачення і радіомовлення №571 від 29.02.2024 р.

46008, м. Тернопіль, вул. Торговиця, 11, ТОВ «Редакція газети «Свобода»
р/р UA86300335000000026000624332 в АТ «Райффайзен Банк» м.Київ, МФО 300335, код 21157527

Журналісти: тел. 0 (352) 23-55-02
Реклама: тел. 0 (68) 932-29-05

У Кременці запрацював районний осередок ГО «Захист Держави»

Перший районний офіс громадської організації "Захист Держави" відкрили урочисто. Він стане платформою для співпраці, діалогу та реалізації проєктів, спрямованих на підтримку військових, ветеранів і їхніх сімей, а також на розвиток безпеки, освіти, патріотичного виховання та волонтерства.

"Приємно відкривати перший районний осередок саме в Кременці. Це місто, його люди та наші побратими викликають щире симпатію. Ми прагнемо підтримувати важливі ініціативи й бачимо, що громада Кременця відкрита до співпраці", - зазначив Віталій Маринівський, голова Тернопільського обласного осередку ГО "Захист Держави". Керівником кременецького осередку призначено Павла Кісіля, який висловив подяку за довіру та запевнив у готовності працювати заради досягнення цілей організації: "Спільними зусиллями ми реалізуємо всі поставлені завдання. Дякую за довіру! Щодня докладатиму максимум зусиль і знань, щоб наші ідеї втілювалися в життя та приносили користь громаді".

На відкритті були присутні представники інших громадських ініціатив, зокрема Алла Лабуткіна з ГО "Родина полеглих воїнів Кременеччини". Вона наголосила на важливості таких організацій на місцевому рівні: "Дуже цінно, що створюють структури, які реально допомагають. Це можливість отримати

підтримку, пораду та співпрацю. Сподіваюся на плідну взаємодію і рада, що є люди, які прагнуть працювати на результат".

Ветеран російсько-української війни Олексій Ковальчук також долучився до привітань: "Ми несемо меседж підтримки, особливо для тих, хто повертається після поранень і стикається з новими викликами. Бажаю осередку плідної роботи, щоб кожен голос був почутий, а допомога - відчутною".

Підтримати кременецький осередок приїхала делегація з Рівненщини.

"Ми поруч не лише географічно, а й буквально. Ми готові вас підтримати. Радіємо, що в Кременці відкрили офіс ГО "Захист Держави". Ця організація об'єднує професійних людей, які намагаються зробити нашу державу сильнішою, бажують процвітання і роблять усе для цього", - зазначила Аліна Янчук, керівниця Рівненського осередку ГО "Захист Держави".

Офіс "Захисту Держави" у Кременці стане майданчиком для взаємодії, підтримки та нових можливостей. Його поява - свідчення того, що в кожному куточку України є люди, які готові діяти заради спільного блага.

Офіс розташований за адресою: вул. Тараса Шевченка, 27.

Ветеран ЗСУ творить... абстрактно

Як повідомили у Національному заповіднику "Замки Тернопілля", у виставкових залах монастиря сестер феїліцінок виставку робіт абстрактного живопису "Залізна воля" презентував ветеран Збройних сил України Андрій Барановський.

Андрій Барановський - український художник, засновник Міжнародного благодійного проєкту "Baranovsky. Ukraina. Діти. Серію

робіт "Залізна воля" він створив під час лікування після поранення, отриманого на службі в зоні АТО у 2015 році.

Картини Андрія Барановського зберігаються у приватних колекціях Канади, США, України, Німеччини, Австралії та Великої Британії. В урочистому відкритті виставки взяли участь працівники заповідника, представники громади та творчої інтелігенції.

«Там рай, де твій край!»

У Шумській територіальній об'єднаній громаді відбулася презентація нової книги місцевої письменниці Олени Ходюк під назвою "Там рай, де твій край!". Уже сама назва є дуже вдалою і привертає увагу читача. Звичайно ж, і наповнення книги є змістовним, цікавим, читабельним.

Олена Ходюк - член Національної спілки письменників України. Пише у прозовому жанрі, драми та казки, працює вчителькою зарубіжної літератури, очолює літературну студію "Блакитна троянда" та бере активну участь у громадському житті.

На творчому заході був присутній міський голова Шумська Вадим Боряський. Він вручив письменниці подяку за невтомну працю, натхнення, виховання молодого покоління в любові до України, за популяризацію Шумщини. Ілюстрації до книги створила художниця Тетяна Яшук.

Перша професійна проща бібліотекарів у Зарваницю

28 вересня в Марійському духовному центрі Зарваниці відбулася перша професійна проща бібліотекарів. Понад 300 працівників бібліотек з різних куточків Тернопільщини зібралися, щоб спільно помолитися за мир і перемогу України.

Проща розпочалася з Божественної Літургії, яку очолив архієпископ і митрополит Тернопільсько-Зборівський владика Теодор Мартинюк. Під керівництвом директорки Департаменту культури та туризму Світлани Байталюк бібліотекарі об'єдналися в молитві за мир, спокій і перемогу України. У тиші Зарваниці учасники вшанували пам'ять Героїв, які віддали життя за свободу України. За словами організаторів, спільна молитва створила відчуття єдності, коли "всі серця билися в одному ритмі".

Після Літургії бібліотекарі пройшли Хресною дорогою, зупиняючись на кожній стації для роздумів і вдячності.

Мистецька зустріч «Осінні замальовки»

"У нашому теперішньому житті радість потрібно шукати в кожній дрібниці. Іноді це - усмішка близької людини, інколи - хвилина спокою, а ще - це зустрічі з рідними, найдорожчими тобі людьми, друзями, які близькі за духом й пером", - такими словами розпочала творчу зустріч митців Заліщицького краю директорка Заліщицької міської центральної публічної бібліотеки і ведуча Марія Рудик. У основу заходу ліг мотив осені - пори спокою, душевної рівноваги, зашишки, тепла й любові, коли навіть маленький ковток теплого трав'яного чаю, гарна осіння поезія і легка душевна музика роблять диво. Саме з бажанням поділитися добрими й світлими почуттями сприйняття осінніх видів зібралися учасники літературно-мистецької студії "Ліра", працівники відділу культури, бібліотеки, краєзнавці краю, педагоги й просто чудові люди, цікаві співрозмовники, яким небайдуже рідне слово, пісня, які вміють підтримати й надихнути, підняти настрій і зацікавити. "Осінні замальовки" - таке іменування події, що відбулася. Це - зустріч із осінньою поезією й музикою, які здатні додати світлих барв у похмурі й тривожне сьогодення. У заході взяв участь поет, журналіст, літературознавець, голова Спілки слов'янських письменників України Володимир Барна. Його присутність на заході - підтвердження того, що дієвість регіонального мистецького осередку в Заліщиках є схвальною. Про це йшлося у його виступі, про це засвідчує й те, що під час події двома учасниками студії "Ліра" - поетеси, очільниці літературно-мистецької студії Богдани Стефанюк і поету, історика Івану Козаку були вручені посвідчення членів Спілки слов'янських письменників України. Відрадно, що представників від нашого краю у спілці побиляло, адже поетеса Оксана Дяків і краєзнавець Михайло Сопилук теж є членами цієї творчої спілки. Володимир Барна дав належну оцінку взаємодії працівників бібліотеки з творчими людьми краю, з мистецтвознавцями й дослідниками, звертаючись до заслуженого працівника культури України, композитора, диригента Василя Салевича та голови районної Спілки слов'янських письменників України, члена Національної спілки краєзнавців України Михайла Сопилука. А також прочитав свою поезію.

Авторські осінні поетичні замальовки озвучили Іван Козак і Богдана Стефанюк. Вони охоче розповіли про свою творчу ходу до цієї події, поділилися новими письменницькими планами, подякували колегам за привітання й оцінку їхньої праці. Впереміш із прекрасними поетичними осінніми замальовками звучала музика: пісні, створені авторами текстів Богданою Стефанюк, Іваном Козаком і композитором Василем Салевичем. Прекрасний спів надзвичайно талановитих виконавців, солістів БНТ, дуету "Два кольори" у складі Сергія Костюка і Миколи Когута вже вкотре полонив присутніх. Їхні неймовірні голоси - це щедрий дарунок від Бога. Як осінні листки спадають з достиглих дерев, так зринали поетичні рядки найкращих віршів майстрів слова Оксани Дяків, Івanni Михайленко, Надії Сопилук про осінь і кохання, про смуток і радість, про доколишню красу й власні почуття. Своїми віршованими рядками поділилась педагогиня, поетеса Любов Голодівська, яка є активною учасницею наших творчих заходів. Цікавим видався діалог на тему ролі мистецтва й творчих осередків у житті кожного автора, до якого долучився у минулому керівник відділу культури району й частий гість творчих заходів Василь Машера. Варто зазначити й відповідну роботу в оформленні зустрічі працівника бібліотеки Андрія Машери. Спілкування в такому тісному колі друзів, близьких один до одного за сприйняттям, де відчутне серцебиття кожного, де слова оживають, а таланти стають ближчими, де отримуєш келих нових емоцій, надихаєшся на творення нового, що досконалішого й кращого, яке буде корисним навіколишнім і рідній землі, - надважливе сьогодні. Праця кожного окремо й всіх нас разом - це наш культурний фронт.

"Нехай у кожного буде своя осінь... Щаслива, неповна любов'ю і добром. І якщо щастя - в дрібницях, даруйте іншим його частіше", - підсумувала ведуча зустрічі М.Рудик. А ще варто додати: "...Життя учить нас жити кожному мить, і ранив нас, і гоїть рани наші".

(Б.Стефанюк)
Інформцентр студії "Ліра"
при Заліщицькій міській бібліотеці

«Камертон», як казковий сон...

У селі Ішків, що на Козівщині, діє інтерактивний музей музичних інструментів "Камертон". Його у 2012 році створив музикант-баяніст Петро Катола. У двох залах музею зібрано понад 200 інструментів з різних куточків світу - духові, струнні, ударні та клавішні.

Ідея пересувної експозиції

Серед експонатів - унікальний клавесин, рідкісний для цього регіону, терменвокс та інші інструменти, яких немає в жодному іншому музеї України. Музей позиціонується, як культурна платформа, освітній простір і туристичний магніт регіону. Особливістю музею є інтерактивність. Тут відвідувачам дозволяють не лише оглядати експонати, а й пробувати грати на них. Екскурсії проводить засновник музею Петро Катола разом з сином Олексієм.

Днями мистецький заклад відвідав голова Тернопільської обласної військової адміністрації В'ячеслав Негода. І написав: "Ішків. Музей, де музика говорить з кожним. У Купчинській громаді відвідав один із цікавих культурних об'єктів Тернопільщини - музей музичних інструментів "Камертон", створений Петром Католюю.

Під час візиту разом із Купчинським сільським головою Ігор Крайнішкий та керівником музею Петром Католюю В'ячеслав Негода обговорив ідею пересувної експозиції. Її планують демонструвати в інших громадах області, щоб більше людей дізналися про цей унікальний культурний об'єкт.

Експонати-інструменти з усіх континентів

Музей у Ішкові має дві зали. В одній зібрані духові, струнні та ударні інструменти, в іншій - клавішні. Тут зберігаються музичні інструменти з понад 90 країн світу, таких як Африка, Австралія, Японія, Америка, Індія, Китай, В'єтнам, Непал, Туреччина та з інших. Серед експонатів - бразильський берембао, німецький бандонеон, єгипетська арфа, вірменський дудук, тибетська співаюча чаша, а ще клавесин, арфа, тампура, роаяль, калімба тощо.

На почесному місці - подарований великий і дорогий інструмент чеський роаяль, якому 150 років. Клавесин був поширений у Європі у 16-18 століттях. В області таких залишилися два. В Індії взагалі дуже цікава ситуація з інструментами. Там є 8 музичних інструментів, які вважаються священними. Наприклад, тампура - один із таких інструментів. Звучання клавесина, терменвокса, мандоліни, арфи, бандонеона, трембіти, кіфари, цитри, тампурів, піюки здивує кожного, хто завітає сюди. Вразить ерихонська труба, велика кількість барабанів і шумових інструментів.

А дрімба - один з розповсюджених музичних інструментів на планеті. У колекції Петра Католи є в'єтнамська, китайська, японська, традиційна карпатська дрімби. Фісгармонію свого часу використовували в церквах, костелах, у світських домах замощних галичан. А звук, який видає Тибетська співаюча чаша, має лікувальні властивості, він дещо схожий на звучання церковних дзвонів.

Музична вся родина

Сам музикант, засновник музею автентичних інструментів "Камертон" Петро Катола народився у невеличкому селі Росохуватець. Паралельно навчався у Козівській музичній школі, де зустрів свого першого вчителя музики - Олега Стельмаха. Далі було Чортківське педагогічне училище, Тернопільський педуніверситет, робота художнім керівником у сільському будинку культури, вчителем музики в Ішківській школі. Свого часу керував самодіяльними мистецькими колективами, народним вокальним жіночим ансамблем, грав у різних музичних гуртах, зараз є вчителем музики.

Його донька Олена грає на фортепіано, флейті, піаніці. У сина Олексія основний інструмент - скрипка, володіє технікою гри на укулеле (гавайська гітара). Дружина Антоніна за фахом вчитель англійської мови. Вона допомагає в оформленні, проводить екскурсії музеєм для іноземних студентів.

Музика завжди була присутньою у їх домі. Батько пана Петра, хоч і був самоучкою, керував духовим оркестром і церковним хором, грав на трубі, усіх п'ятеро дітей приучав до музики.

Приємно, що один з них Петро Катола не лише грає майстерно на різних музичних інструментах, а ще й створив музей, колекція якого завжди поповнюється новим звучанням...

Галина ВАНДЗЕЛЯК

На фото: Петро Катола з В'ячеславом Негодою

На ювілейній академії

■ До 90-річчя від дня народження сценографа, скульптора, живописця, заслуженого діяча мистецтв України, лауреата обласної премії ім. Михайла Бойчука Казимира Сікорського, яке відзначали 26 вересня, на його батьківщині, в Шумську, організували ювілейну академію "Здійнявся він до ясних зір".

Передусім тут організували виставку живописних і скульптурних робіт знаного митця. Варто зазначити, що їх музею подарував ще за життя сам автор. Щоправда, дружина Галина Садовська привезла із собою ще три безцінні подарунки - картини Казимира Сікорського "Шекспір", "Автопортрет у 40 років" та "Останній дзвін". Власне "Останній дзвін" став останнім художнім полотном Казимира Броніславовича, писав його, будучи вже важкохворим.

За словами директорки Шумського краєзнавчого музею Лариси Колесник, відтепер збірका творів Казимира Сікорського в цьому зак-

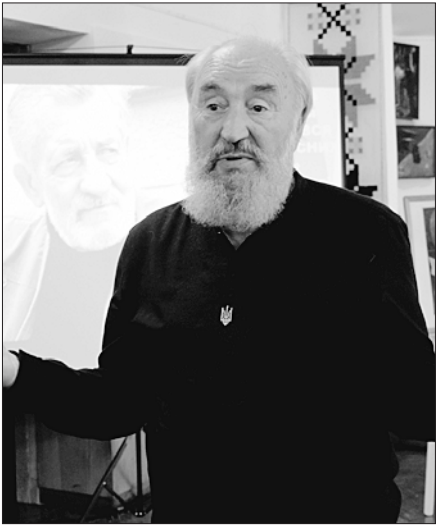

ладі складатиметься з 28 живописних і 14 скульптурних творів.

На ювілейній академії дружина Галина Садовська розповіла багато цікавого про життя Казимира Сікорського. Зокрема, про його родину й навіть Бронькове поле, тобто власність Казимирового батька, яке й донині є у селі Ходаки Шумської міської громади, де, власне, й прийшов на білий світ 90 років тому майбутній славетний художник і скульптор. "Я жила з геніальним

чоловіком, - ділилася думками Галина Дмитрівна. - Це добре розуміла, водночас він розумів і мене, що я - в журналістській професії. Ми дали одне одному відбутися - ми стали тими, ким стали".

Слово на урочистому заході мав також голова Шумської міської громади Вадим Боярський. Відтак він разом з Галиною Садовською вітали й нагороджували учасників щорічного конкурсу живопису та графіки ім. Казимира Сікорського, який

започаткувала Шумська міська рада. Від мешканців громади піднесли квіти до меморіальної дошки славетному краянину, яку свого часу встановили на приміщенні школи. Казимирові Сікорському також присвоїли звання почесного громадянина Шумська (помертно). Віриться, що невдовзі в місті постане й вулиця його імені.

Про Казимира Сікорського на ювілейній академії мовили й заслужена артистка України Віра Самчук, народний артист України, професор В'ячеслав Хім'як, директор ТОВ "Сегеш-Україна" Володимир Банах, заслужена працівниця культури України Галина Демченко, викладачка

Тернопільського мистецького фахового коледжу ім. Соломії Крушельницької Наталія Присіч. Пані Наталія подарувала також присутнім Соломіїну пісню "Родимий краю". Музичні твори про Шумськ, привілейську сторону звучали у виконанні вокального ансамблю "Погорина". Сергій Андрійчук запропонував пісню Василя Ільківа "Пам'яті Казимира Сікорського". Давній товариш ювіляра Сергій Мельничук через хворобу не зміг приїхати на урочистості, але передав, виготовлену власноруч, планшетку, присвячену Казимирові Броніславовичу.

Як данина пам'яті та знак вдячності за внесок Казимира Сікорського у розвиток українського мистецтва стали також пам'ятний конверт і поштова марка, яку випустили до 90-річчя митця й погасили під час ювілейної академії.

Микола ШОТ

На світлинах: дружина, заслужена журналістка України Галина Садовська перед "Автопортретом Казимира Сікорського у 40 років"; спогадами про Казимира Сікорського ділиться народний артист України, професор В'ячеслав Хім'як під час погашення поштової марки та пам'ятного конверта до 90-річчя Казимира Сікорського

Світлина автора

Герої не вмирають

«Скільки, чуєш, безжальний світе, нам біду цю іще терпіти...»

Закінчення. Початок на 2 стор.

Серце зупинилося в лікарні

26 вересня жителі Підволочиської громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця, мешканця села Чернілівка **Володимира Григоровича ЛИСОГО** (21. 07. 1969 р.н), серце якого зупинилося 20 вересня від ускладнень хвороби.

Світлої пам'яті "Володимир був мобілізований рік тому, хоча через стан здоров'я і не брав участі у бойових діях. Він виконував свій обов'язок у військовій частині, часто скаржився на погане самопочуття. Влітку отримав інсульт і останні два з половиною місяці провів у лікарні, де й 20 вересня 2025 року відійшов у вічність... Кортж із тілом нашого захисника громада зустріла у Підволочиську. Біля пам'ятника ангелу-хоронителю відбулася спільна молитва, а далі труна, накрита синьо-жовтим прапором, під звучання "Гливе кача" вирушила до храму в рідному селі Чернілівка...", - повідомили у Підволочиській селищній раді.

Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, друзям і побратимам... Вічна пам'ять і слава Герою!

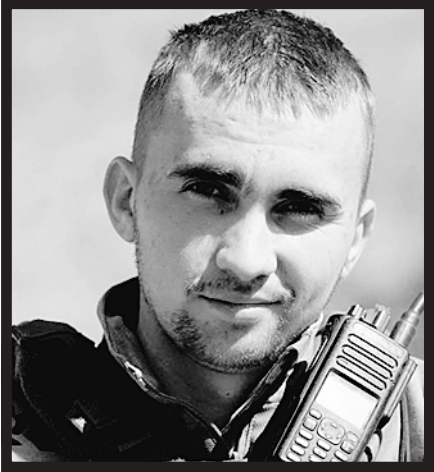
Поховали на Пантеоні Героїв

26 вересня жителі Тернопільської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, мешканця м. Тернопіль **Руслана Станіславовича ПРЕЙЗНАРА** (1977 р.н.), який відійшов у засвіти 19 вересня від захворювання серця у Запорізькій області.

Світлої пам'яті Руслан у мирному житті був доброзичливим чоловіком, а став мужнім воїном. Поховали захисника на Пантеоні Героїв Миклинецького кладовища у Тернополі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, друзям і побратимам... Вічна пам'ять і шана Герою!

Воював у гарячих точках

26 вересня жителі Більче-Золотецької громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця, мешканця с. Мушкарів, що на Борщівщині, головного сержанта **Дмитра Михайловича ПРОКОПІВА** (10. 06. 2002 р.н.), який загинув 22 вересня внаслідок ворожого обстрілу поблизу населеного пункту Старовірівка Куп'янського району Харківської області. Світлої пам'яті Дмитро обрав військову справу ще зовсім юним хлопчиною, у 2019 році, отримавши спеціальну освіту у військовому коледжі сержантського складу Національної академії Сухопутних військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного, вступив на географічний факультет ТНПУ ім. В. Гнатюка та у 19 років пішов захищати Батьківщину в час небезпеки.

"Закінчивши військовий заклад, без вагань пішов захищати свою країну. Воював у гарячих точках - Соледар, Бахмут... Свій останній бій прийняв поблизу населеного пункту Старовірівка Харківської області... Немоżliво стримати сліз, коли бачиш бій мамі, тата, рідних, які втратили найдорожчого. Це рана, яка ніколи не загоїться... З гіркими сльозами та розпачем кожен згадає про нашого Героя як доброго, чуйного, ввічливого хлопця, а побратими - мудрого командира. Дякуємо тобі, наш Герою, за мужність, за відвагу, за життя, покладене за Україну. Щирі співчуття батькам, сестрі, родині..." - повідомили у Більче-Золотецькій сільській раді.

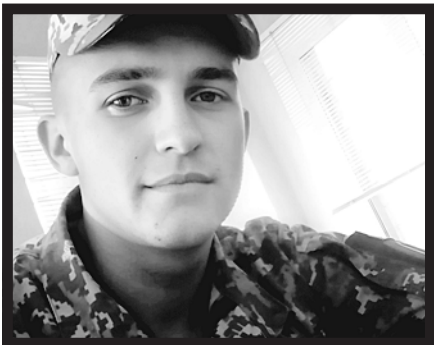
"Дмитро був не просто учнем нашої школи, він був світлою, життєрадісною людиною, яка завжди готова була прийти на допомогу. Запам'ятався як наполегливий і цілеспрямований юнак, який мав мрії, плани та велике серце. Його посмішка, його енергія та оптимізм залишаться в наших спогадах назавжди...", - написали на сторінці у соцмережі Більче-Золотецького НВК ЗОШ І-ІІІ ступенів.

"Академічна спільнота ТНПУ ім. В. Гнатюка глибоко сумує: на Харківському напрямку загинув студент географічного факультету Дмитро Прокопів... Дмитро був мужнім, відважним воїном. Його загибель - непоправна втрата для родини, друзів, побратимів, для всіх нас..." - йдеться в повідомленні навчального закладу.

"Дороге батькове сонечко, спочивай з миром. Михайле, слів не достатньо, щоб вам висловити свої співчуття. Михайле, тримайтеся. Ви були чудовим батьком, а син ваша - прекрасна дитина. А для нас він Герой України..." - написала у соцмережі Любов Марущак.

Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, друзям і побратимам... Вічна пам'ять і шана Герою!

Мрії про майбутнє перекреслила жорстока війна...

28 вересня жителі Зборівської громади віддали останню шану військовослужбовцю, мешканцю с. Розгадів, старшому солдату **Богдану Васильовичу ЛУПІНОСУ** (23. 01. 1999 р.н.), серце якого перестало битися 18 вересня. Світлої пам'яті Богдан був доброзичливим і щирим, будовав плани на майбутнє, але жорстока війна все перекреслила...

"Богдан Лупиніс із села Розгадів Зборівської громади - лише 26 років. Назавжди. Захищав Україну зараз також два брати Богдана - Олег та Ігор. На війні загинув вітчим хлопця. Трагедія простої родини з невеликого села. Вічна пам'ять тобі, Богдане!" - написали у газеті "Наш день".

"Висловлюємо щирі співчуття матері, Галині Богданівні, та всій родині. Розділяємо біль неоправної втрати та схиляємо голови у скорботі. Світла пам'ять..." - повідомили трагічну звістку у Зборівській міській раді.

Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, друзям і побратимам... Вічна пам'ять і слава Герою!

Загинув на Донеччині

28 вересня жителі Хоростківської та Тербовлянської громад віддали останню шану військовослужбовцю, навідинку кулеметного взводу, уродженцю с. Великий Говилів, що на Гусятинщині, мешканцю с. Сади, що біля Тербовлів, солдату **Івану Васильовичу СТРІЛЬЧУКУ** (1. 07. 1993 р.н.), який загинув 18 вересня під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Володимирівка Донецької області.

Світлої пам'яті Іван захищав Україну від 28 квітня 2022 року.

"Свій останній спочинок захисник знайшов у рідному селі, де колись народився та зробив перші кроки, - у Великому Говиліві. Тут зібралися рідні, друзі, знайомі, односельці, представники влади та духовенства, щоб віддати шану Герою... У нього залишилися мама, донечка, брат, дві сестри, бабуся і дідусь..." - повідомили у Тербовлянській міській раді.

Поховали захисника у родинному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, друзям і побратимам... Вічна пам'ять і шана Герою!

В. К. (Віктор НАРПОВИЧ)

Відзнака від Омбудсмена України

■ Учениця 11 класу Підгаєцького ліцею імені Маркіяна Паславського Соломія Середна отримала подяку Офісу Омбудсмена України за підписом уповноваженого з прав людини у Верховній Раді Дмитра Любінця за участь у Всеукраїнському конкурсі есе та плакатів "Я тебе чую: підтримую однолітків в окупації".

Есе та плакати школярів адресовані ровесникам в окупації та покликані нести важливе послання: "Ти не сам. Я поруч". Цьогоріч конкурс зібрав 699 робіт школярів із різних регіонів України. Його мета - через творчість і самовираження формувати солідарність із дітьми, які перебувають на тимчасово окупованих територіях. Як повідомили у Підгаєцькому ліцеї, Соломія Середна талановито висловила підтримку однолітків у своїй роботі, надихаючи інших та показуючи, що слова можуть змінювати світ.

Музика життя Іди Фінк

■ Цими вихідними у Збаражі відбулася непересічна подія - прем'єра моновистави "Сад відпливає" за творами Іди Фінк, за участі авторки, композиторки, співачки та виконавиці Олеси Здоровецької (м. Дублін, Ірландія).

Проведенню заходів 27-28 вересня передувала тривала підготовка, яка розпочалася ще у лютому. Тоді комунальна установа "Центр культури і дозвілля" Збараської міської ради подала заявку, оформлену комунікаційною менеджеркою проекту Марією Довгалю, на отримання гранту від Українського культурного фонду. Вже у середині травня було оприлюднено рейтинг поданих заявок, де проект "Іда Фінк. Музика життя" увійшов до десятки кращих.

Іда Фінк - відома польсько-ізраїльська письменниця, котра народилася у Збаражі 11 січня 1921 року. Авторка двох книжок - роману "Подорож" та збірки оповідань "Сад відпливає". Писала польською. Померла 27 вересня 2011 р. у місті Холон.

До реалізації проекту "Іда Фінк. Музика життя" були залучені кращі фахівчині у своїх галузях - українська мультижанрова виконавиця, композиторка та кураторка, котра стала авторкою та виконавицею моновистави "Сад відпливає" за

текстами Іди Фінк Олеса Здоровецька та україністка, перекладачка і редакторка, яка переклала з польської роман Іди Фінк "Подорож" (ВСЛ, 2017) та збірку її оповідань "Сад відпливає" (ВСЛ, 2021), Наталка Римська.

Заходи, передбачені проектом та підтримані Українським культурним фондом, тривали два дні. У перший день - 27 вересня відбулася ключова подія - прем'єра моновистави "Сад відпливає" за творами Іди Фінк. Авторка лібрето та сценарію постановки - Олеса Здоровецька. Олеса також написала власні музичні композиції для цієї вистави та підбирила і виконала музичні твори, які згадуються у романі та оповіданнях Іди Фінк, а також розробила концепцію звуків та світла. Моновиставу Олеси Здоровецької стала гармонійним поєднанням літератури та музики, і це не випадковість.

Іда Фінк хотіла бути музиканткою і навчалася у консерваторії Львівського музичного товариства у Львові. Однак "музику життя" молододі дівчині обірвала Друга світова війна. Іді Фінк вдалося пережити усі жахіття війни, втрату близьких під час Голокосту і вціліти. Усе це вона описала у своїх творах - автобіографічному романі "Подорож" та збірці оповідань "Сад відпливає". І музика, і література стали невід'ємною частиною життя польсько-ізраїльської письменниці, народженої у Збаражі.

Заходами, котрі супроводжували ключову подію проекту, стали: панельна дискусія за участі перекладачки Наталки Римської та дослідниці історії єврейської громади Збаража Тетяни Федорів, а також виставка книжок Іди Фінк у перекладі німецькою, російською, англійською, чеською, угорською, іспанською, італійською, французькою та нідерландською мовами. Двадцять вісім книжок авторки та чотири антології малої прози про Голокост були придбані та подаровані: Наталкою Римською, Поліною Козеренко, Марлою Раучер Осборн та її чоловіком Джеймсом Осборном, Віктором Кіашко, Янушем Кравчуком та Олегом Бреннаном.

28 вересня для усіх охочих була проведена екскурсія "Місто та люди Іди Фінк", учасники якої мали змогу побачити її локації, про котрі писала у своїх творах письменниця, а також переглянути старі світліни і прочитати уривки текстів. На згадку про проект гості заходів отримали шоperi, буклети та книжкові закладки, розроблені спеціально з цієї нагоди.

Творча команда проекту: Олеса Здоровецька, Наталка Римська, Тетяна Федорів та Марія Довгаль висловлюють щирі подяку усім, хто долучився до подій та заходів, реалізованих у рамках проекту "Іда Фінк. Музика життя", за підтримки Українського культурного фонду.

Тетяна ФЕДОРІВ

Фото Богдан Кузьма

Вміти бути вдячними...

Треба вміти бути вдячними не тільки за велике, а й за мале. Бо іноді саме дрібниці зігрівають душу більше за гучні вчинки. Усмішка, добре слово, дзвінок у потрібний момент, знак уваги - все це є проявами любові, яку нам дарують. І якщо серце вмیه бачити та цінувати ці дари, воно наповнюється світлом.

Невдячність робить людину сліпою - вона вимагає все більше і більше, не помічаючи, що вже має. А вдячність розплющує очі на Божі благословення, на красу життя, на добро інших людей. Вона робить наше серце лагідним і спокійним.

Коли ми дякуємо, ми визнаємо: все, що маємо, не є нашим досягненням, а подарунком. І тоді навіть найважчі дні наповнюються сенсом, бо ми бачимо поруч невидиму Божу руку, яка піклується про нас через ближніх. Тож вчися дякувати щодня - за сонце й дощ, за хліб і воду, за зустріч і розмову, за тих, хто поруч. Бо вдячність - це і є молитва серця.

Ігумен Саватій СОБНО

Я не проти

Місяць жовтим оком зазірав у вікно маленької кімнати. Руслана не спала, хоча було вже далеко за північ. У дитячих ліжечках солодко посапували її малі діти - син та донечка. Оленці - п'ять, а Віті - три рочки, янголятка Господні, золоті діти, тихі та ласкаві, і слухняні до того ж...

А Олега все не було. Вже більше року мучиться Руслана, знаючи, що в чоловіка є коханка. Змарніла, зчорніла від сліз та ночей недоспаних і виходу не бачить. Боїться, що коли почне розмову першою, то залишить її чоловік. А як же вона сама виживе з діточками? І любити його, і ревнує, і серце розриває щодень невеселими думками. Живе, як на пороховій бочці, чекаючи не знати чого. Десь далеко гріє її вогник, що перегуляє благовірний, і все в ній буде добре, але душа чужа інше - не зможуть вони жити вже так, як раніше, в щасті та любові.

Рипнули двері. Олег, мов кіт, тихо пробрався до коридору і сразу ж пішов до своєї кімнати, навіть не зазірнувши до них. А вранці так само тихо зібрав речі і пішов, залишивши записку: "Прощай, покахав іншу. Подаю на розлучення". Ой, як тяжко ридала Руслана, як побивалася за чоловіком, наче за мерцем. Родичі її підтримували та розраджували, як могли. Аж тітку Тому викликали з Мінська, де вона мешкала самотньо, щоб та пожила деякий час з племінницею. Тітка прибула під вечір зі своєю випивкою та закускою. Коли налипи по келиху білоруського вина, потім ще по два та випили, тітка й каже: - Я купила тобі путівки до Одеси на море. Поїдеш сама, розвієшся трохи, а дітей я догляну. - Та як? - хотіла розпитати Руслана. - Без мови, - перебила її тітка. - Мені сон наснився. Ти мусиш туди їхати. Бо мені показало, що на третій день твого перебування там,

на березі Чорного моря, ти зустрінеш високого, красивого, чорнявого мужчину з карими очима, і це буде твій майбутній чоловік. Ти повинна там його здібати, бо він стане хорошим батьком твоїм дітям, і ти з ним проживеш довге та щасливе життя... - Температура повітря сьогодні в Одесі 28 градусів, температура води в морі - 24 градуси, - оголосили на пляжі.

А Руслана нині зранку уся на нервах. Це вже третій день, коли вона тут, і сьогодні має зустріти свого судженого. Жінка розстелила м'який рушничок недалеко від води, розгорнула журнал з модами, а сама переверталася з боку на бік, тримаючи в полі зору усіх чоловіків, що були неподалік на пляжі. Спостерігала за ними. Ось високий, чорнявий іде, але з жінкою під руку, напевно, це його дружина. Цей надто молодий, певно, студент, по телефону розмовляє. А цей взагалі не високий і не красивий, лисий та з пюзом.

Уже й сонце стало до заходу, а чоловіка, якого напропорчила тітка Тома, не було. Стало сутеніти, пляж порожнів. Руслана одягнулася і пішла берегом, закинувши на плечі велику пляжну сумку. По дорозі їй трапився невеличкий бар, в якому шуміли та веселилися відпочивальники. Вона несміливо зайшла. І раптом у куточку побачила самотнього чоловіка. Руслана аж побігла до нього і з дитячою безпосередністю, навіть не привітавшись, запитала: - То ви, напевно, мій майбутній чоловік?

Незнайомець спершу отетерів від почутих слів, а потім, опанувавши себе, сказав, глянувши на ледь засмаглу красуню: - Та, я не проти. З моря вони приїхали вдвох. Чоловік виявився холостяком, одеситом, доброю та порядною людиною. Руслана народила від нього донечку, а її дітей Антон приймав, як рідних. І ось уже сорок років живуть вони щасливо, в мирі та любові.

Відійшла у засвіті незабутня тітка Тома. Колись вона зізналася Руслані, що вигадала цей сон...

РАЙСА ОБШАРСЬКА

Романія того дня була геть засмученою. Все валилося з рук. На роботі тривала тижнева ревізія. Документи ледь встигала подавати суровому ревізору. А тут ще й донька Софія в лікарню з гострим апендицитом потрапила...

Додому з роботи і медзакладу йшла, ледь ноги представляючи. В голові від втоми гуділо, і вона насилу могла спланувати, що приготувати на вечерю благовірному й сину. Як враз її зупинив якийсь чоловік. Він відразу почав цитувати вірші про золоту осінь, згодом перейшов на лірику. Рома так захопилася цим кумедним поетом, що незчулася, як він вміло підвів її до кафе. - Який напій пані полюбляєть? - ввічливо запитав. - Ніякий. Перепрошую, я поспішаю.

- О, ні, ні, ви маєте відпочити і ще кілька разів посміхнутися, - незнайомець був наполегливим.

Едуард й справді виявився творчою особистістю, працював художником та був дуже цікавим співрозмовником. І цього легкого флірту їй, як жінці, давно бракувало. Едік закруктив її у вихорі почуттів і вона несподівано закохалася. До жінки знову завітала ця п'янка насолода. Едуард був старшим від неї на десять років і ніколи ще не перебував в офіційних стосунках. Жив легко, як вітер, без проблем і зобов'язань.

Жінка вміло приховувала від рідних, що у неї на боці є інший чоловік. Та одного дня, коли вони сиділи в парку обійнявшись, пару побачив старший син Олег.

- Мамо, це що таке? - невдоволено запитав і різко взяв її за руку, відвів убік. - Сидиш біля якогось старого пенька, в руках квіти. Хто він такий? Чи ти забула, що є одруженою і маєш чоловіка?

- Припини ці з'ясовування на вулиці. Вдома поговоримо.

Згодом усі дізналися про її ганебний роман. Петро лише знизав плечами і як завжди клеїв дурня: - Паша мама в п'ятдесят років ще молодичею почувається, - сміявся. - Погуляла і досить. З ким не буває? Прощаю. Ну, подумаєш, скочила в гречку з митцем. У нас хороша сім'я, її не потрібно руйнувати.

Костянтин повернувся додому о пів на сьому. Зі звуку, що долинали з кухні, він зрозумів, що Галя знову не в настрої.

- Галю, а де Юрко? - запитав він, зазірнувши на кухню. - Мати приїжджала, забрала його в село. Мені хоч якесь полегшення - вже менше клопоту, - відповіла дружина. - Та який з ним клопіт? Юрко цілий день у садку. Ми з ним сьогодні хотіли конструктор зібрати. - Встигнете зібрати. Іди їсти. Костянтин сів за стіл. Дружина поставила перед ним тарілку, налила в чашку окріп, кинула в неї чайний пакетик. Вже третій день поспіль вона давала йому макарони з сосискою, а до чаю - сушку. Звичайно, Костянтин міг би обуритися, але не став, бо чудово знав, що нічого іншого на столі не з'явиться, а сварка на весь вечір буде йому забезпечена.

Поки чоловік ів, Галя стояла, притулившись до холодильника і дивилася на його коротко пострижену потилицю. Як же ж вона його не любила! І ця потилиця, і вуха, і згорблені плечі. І його мовчання вона теж не любила. "Невже й сьогодні промовчить"? - подумала жінка.

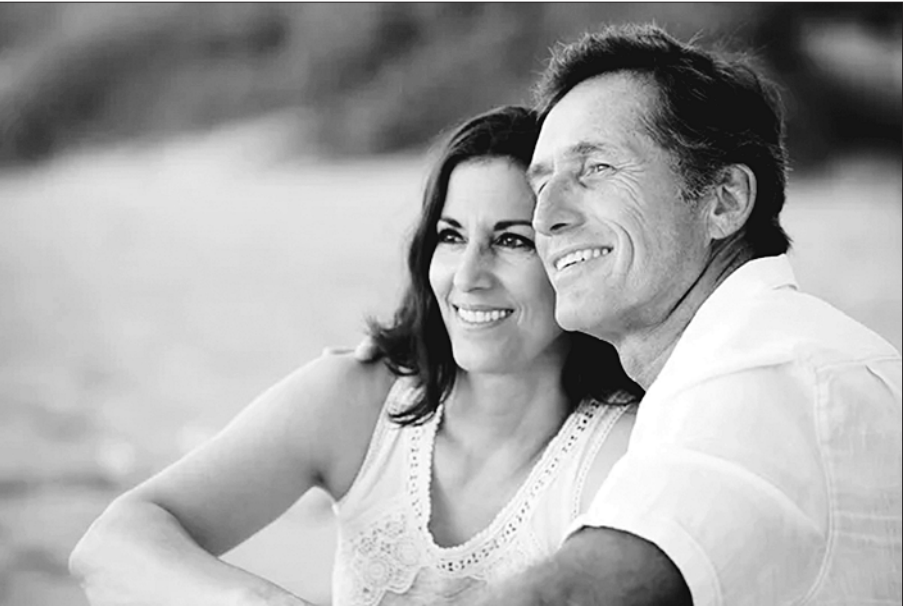
Вона чекала, що сьогодні чоловік висловить невдоволення вечерею, і тоді зможе відповісти йому. А що сказати, вона вже приготувала. Хоча що тут вигадувати?

"Вечера тобі не подобається? - думала сказати йому Галя. - Місяця тобі хочеться? А ти на місяць заробив? А ти на нормально квартиру заробив? Цю двокимнатну будку на тридцять вісім метрів ти називаєш квартирою? Та у нормальних квартирах кухні такого розміру. І навіщо я за тебе заміж виїхала? У місто захотілося! Недолуга я! Он, Мишко - простий механік, а двоповерховий котедж собі збудував! А ми копійки рахуємо. Ти мені все життя зіпсував. За що мені таке!?"

Галі сьогодні дуже хотілося влаштувати чоловікові сварку. Причина була проста: мати, яка приїхала з села по внука, розповіла їй, що дружина Мишка - Катерина - народила другого сина. А мати Катерини похвалилася, що чоловік подарував дружині золоті сережки. "Пощастило Катерині. І Мишко їй у чоловіки дістався, і двоповерховий котедж, і сережки за сина, - думала Галя. - Несправедливо!"

Бо ж Мишко міг подарувати сережки їй, Галі, причому ще шість років тому. Але коли дізнався, що

Все спочатку

- Я більше тебе не кохаю, - випалила Рома. - А з Едуардом почуваюся бажаною і жаданою жінкою. У мене, наче крила вирости. Побут набрид, більше так не хочу існувати...

Потім коханець якось сказав: - Романіє, розлучайся, переїжджай жити до мене. Аби ти не мучилася і не розривалася між мною та сім'єю. Діти вже дорослі, чоловік переживе. А нам з тобою разом дуже добре.

Жінка, все зваживши, вибрала особисте щастя і розлучилася з Петром. Донька Софія стала на бік матері, а от Олег не зрозумів її вчинку, вважав ненюку зрадницею. Син навіть слухавки від неї не брав. Лише sms-повідомлення написав: "Більше не дзвони. Спілкування між нами припинено назавжди. Якийсь підстаркуватий дід, якого ти зовсім не знаєш, став важливішим за сім'ю. Ти всіх нас зрадила".

Проте в Романії було все гаразд, вона з кожним днем все більше розквітала. Так минуло більше пів року. Та одного разу, коли поїхала на Едікову дачу, до неї підійшла стривожена сусідка і пошепки почала розмову:

- Ви - дружина Едуарда Миколайовича? - запитала. - Неофіційна, у нас вільні стосунки. - Ну, тоді нам немає про що го-

ворити. - Стривайте, а що ви хотіли мені сказати? - Ромі вже стало цікаво, що такого їй може повідомити ця жіночка.

- Мій онук на літніх канікулах у мене гостює. Йому тринадцять років от-от виповнилося. Оце буквально позавчора, коли вас тут не було, до Миколайовича якась молода дівуля навідалася. Розумієте, я вже тут, здавалося, всіляке бачила. До художника постійно багато гостей приїжджає. Такі голосні свята влаштовують, навіть салюти якось пускали. Але цього разу я була вкрай неприємно здивована й ошелешена. Ця дівця безсовісна, уявляєте, біля дерева йому, вашому Едуарду, зовсім голою звабливо позувала. А він з неї картину малював. Вона зовсім не соромилася, пила вино, сміялася. Усе б нічого. Тільки мій неповнолітній онучок все це споглядав і на телефоні знімав. Йому, бачте, стало цікаво спостерігати за голою красунею. Я, звісно, мобільний конфіскувала і ці фото ганебні собі перекинула, а йому їх витерла, заборонила заглядати на чужі подвір'я.

- А можна їх побачити? - попросила Романія. - Ну, звісно. Ось, подивіться на цей сором. - Боже, - скрикнула враз жінка. -

А син - мій

вона вагітна, сказав, щоб сама проблему вирішувала, а його в цю справу не вплутувала. От і довелось Галі, щоб прикрити гріх, терміново виходити за Костянтина. Він приїхав у село до брата двоюрідного на весілля. Галя була подружкою нареченої, і Костянтин з неї весь вечір очей не зводив. А коли вранці з нею прокинувся, так одразу заміж покликав. Вона, звісно ж, погодилася. У місто з ним поїхала.

А як він радів, коли Юрко народився! З роботи біг - і одразу до сина. І купав його сам, і ночами вставав. Спершу вони нормально жили. Поки Юрко був маленький, Галя не працювала, потім влаштувалася у магазин неподалік.

Якось одна жінка, яка жила на дев'ятому поверсі, попросила: - Галю, ми на два тижні їдемо за кордон. Ви не могли б, доки нас не буде, поливати мої квіти? На жаль, мені нема кого більше попросити.

Після першого ж візиту у її квартиру Галя втратила спокій. Такі квартири вона бачила тільки в кіно - три кімнати були обставлені начебто просто, але так, що очей неможливо було відвести.

Їй було дуже цікаво, де ця жінка та її чоловік працюють, скільки вони заробляють, що можуть дозволити собі двотижневу відпустку за кордоном, таку квартиру і дві машини. Галя бачила, як вони, виходячи з дому вранці, сідали кожен у свій автомобіль.

Коли вона повернулася додому, їх із Костянтином квартира видавалася їй тісною й убогою. Того вечора Галя влаштувала чоловікові

грандіозну сварку. "Ми бідуємо", "невдаха", "ніякий чоловік" - таке довелося вислухати Костянтину.

Вона знала, що не права. Костянтин працював електриком на заводі і приносив додому хороші гроші. Галя заробляла набагато менше. Жили вони на зарплату Костянтина. Свою Галю не витрчала - відвозила матері, заощаджувала, збирала. - Навіщо ти одружився, якщо не можеш утримувати сім'ю? - продовжувала галасувати вона. - Подивися, як ми живемо! Та хіба це можна назвати життям? Ми просто існуємо!

Костянтин, як завжди, мовчав, і це ще більше дратувало Галю. Вона намагалася вивести чоловіка на розмову, якось рознервувати.

Такі сварки відбувалися в них теper регулярно. Але сьогодні Костянтин не витримав, схопив куртку й вискочив надвір. Піти йому не було куди, тож чоловік добрався до сусіднього парку і сів на лавку. Спочатку він просто сидів і дивився на людей, які проходили повз. Люди були різні: і закохані парочки, і молоді матусі з візочками, і сім'ї з дітьми.

Он жінка котить візочок із малюком. Поруч із нею йде чоловік - він тримає за руку хлопчика років п'яти. Про щось розмовляють, усміхаються.

"А ми з Галею вже давно так не гуляли і не розмовляли, - подумав Костянтин. - Ми з нею взагалі давно ні про що не розмовляли, окрім грошей..."

Додому він повернувся тільки о пів на дванадцять. Галя не спала, дивилася телевизор.

Можете мені їх переслати? - Я б не хотіла стати причиною скандалу. Але й більше не хочу, аби тут якісь голі дівки ходили. Тому диктуйте номер телефону. - Не переймайтеся, Едуард не дізнається, що це ви мені їх надіслали, - заспокоювала сусідку Романія. Ввечері засмучена жінка почала відверту розмову зі співмешканцем. - Чому, скажи, чому ти так вчинив? - Що саме? - не розумів той. - Чому саме Софія стала твоєю музою, а не я? Ти ж її голою малював. - А що тут такого кримінального? Мені з Польщі замовлення прийшло. Не ображайся, проте твоє тіло не таке привабливе. А Софії кошти потрібні. - Але вона моя донька, їй лише дев'ятнадцять. І для мене зовсім неприйнятно, аби Софія ось так просто роздягалася перед ким-небудь, особливо перед тобою, моїм коханим. І ти, і Софія нічого про це не розповіли, приховали правду...

Тепер вони часто сварилися. Живописець Едуард, шукаючи нове натхнення, почав їй зраджувати. Дівіра в Романії до цього чоловіка вмиль похитнулася. Як же вона помилилася, обравши такого нікчему. Жінка шкодувала за минулим. Їй так бракувало Петра, сина та доньки поруч. А легковажного коханця просто зневадила. Коли зовсім нестерпно стало, сама зателефонувала колишньому.

- Петре, нам треба зустрітися. - Без проблем, - чоловік був у хорошому настрої.

- Вибач, - казала опісля, - за все. Сама не знаю, що на мене наїшло. Це кохання виявилось мильною бульбашкою. Його ніколи не існувало до Едуарда. Я все придумала, нафантазувала. Все частіше тебе згадую, нашу дружну родину.

- Не плач, дурненька, - пригорнув її Петро. - Я все ще люблю тебе і дуже сумував. Не повіриш, але знав і вірив, що ти обов'язково повернешся, отямившись, все зрозумієш. А цей покидьок Едік не вартий такого скарбу, як ти. Ми ж почнемо все спочатку. Я буду уважнішим. А у вихідні обов'язково влаштуємо романтичний вечір для двох...

Оксана ВОЛОШИНА

- Значить так - якщо ти не хочеш жити по-людськи, то ми розлучимося. Завтра зберемо документи, які треба, і подамо заяву. - Ти що - зовсім вже?! Який суд?! Я тобі розлучення не дам! - Галя аж побіліла від почутого.

- Даси, Галю, нікуди ти не дінешся. Та й навіщо нам разом жити? Я вже тебе не люблю. Ти мене ніколи не любила. Збирай речі і повертайся в село...

- Нікуди я з міста не поїду! Що я в селі робитиму? - Жити ти там будеш, Галю. Нарешті звільнившись від такого невдахи, як я, який зіпсував тобі все життя.

Повертатися в село їй не хотілося. І справді - що їй там робити? Роботу вона знайде, а ось особисте життя навряд чи влаштує. І Мишка з дружиною зустрічатися доведеться, щастям їх милуватися.

Коли наступного дня Костянтин прийшов з роботи, крім дружини, на нього чекала ще й теща.

- Юрко де? - запитав він. - З дідом лишився. Ти що це таке вигадав?! Яке розлучення?! - почала обурюватися теща.

- Набридло мені щодня слухати сварки, які ваша дочка влаштовує. Я теж людина і хочу жити нормально. - Хочеш, щоб син без батька ріс? - Я можу Юрка собі залишити, - відповіли Костянтин. - І не мрій! - вигукнула Галя. - Розмова закінчена. Я всі документи зібрав, усі копії завірив. Завтра віднесу в суд.

- А ми з Юрком не випишемося з квартири, - заявила Галя. - Сина я не збираюся випускувати, а тебе зможу зняти з реєстрації, бо ж ти вже не будеш членом моєї родини.

Після розлучення Галя разом із сином повернулася до батьків - зрозуміла, що на свою зарплату у місті їй не прожити. - Май на увазі, я на аліменти подам, - сказала вона колишньому чоловікові на прощання.

- Подавай, маєш право. Хоча я від сина відмовлятися не збираюся і допомагати йому завжди буду. І відвідувати буду, і до себе на канікули забирати, коли до школи піде. А підрос-те, може, і взагалі до мене переїде... - Ага, зараз! Сина йому! Та Юрко взагалі не твій син! - несподівано для себе вигукнула Галя.

- А я завжди знав, що його батько - Мишко. Але тоді я тебе дуже любив, і це мене не хвилювало. А зараз, Галю, ти мені зовсім чужа людина, а Юрко - мій син і завжди моїм буде...

Софія БЕРЕЗНЕВА

Наука й творчість ідуть поруч: Олегові Смоляку - 75

■ 27 вересня виповнилося 75 років від дня народження відомого українського етномузиколога, доктора мистецтвознавства, фольклориста, педагога, диригента, письменника, культурно-громадського діяча, професора ТНПУ ім. В. Гнатюка Олега Степановича Смоляка.

Народився Олег Смоляк у с. Настасів Тернопільського району. Після закінчення місцевої школи навчався на річних курсах керівників художньої самодіяльності при хоровому товаристві в Тернополі. У 1968-1969 рр. керував гуртками художньої самодіяльності при Настасівському будинку культури. Упродовж 1969-1973 рр. О. Смоляк навчався на відділенні хорового диригування (клас викладача І. Левенця) Тернопільського державного музичного училища ім. С. Крушельницької (нині - мистецький фаховий коледж ім. С. Крушельницької). У 1973-1978 рр. - студент диригентсько-хорового факультету Львівської державної консерваторії ім. М. Лисенка (нині - Національна музична академія ім. М. Лисенка; клас диригування доцентів В. Синишина та Л. Бобер). Під час навчання у Львівській консерваторії О. Смоляк пройшов школу хорового співу під керівництвом доцента, зас-

луженого артиста України Є. Вахняка. Від 1978 до 1981 р. працював художнім керівником та хормейстером фольклорного ансамблю пісні та танцю "Веснянка" Тернопільського міського палацу культури (нині - Палац культури "Березиль" ім. Леся Курбаса). У 1981 р. О. Смоляк асистентом кафедри педагогіки і методики початкового навчання для викладання диригентсько-хорових дисциплін розпочав педагогічну роботу в Тернопільському державному педагогічному інституті (нині - ТНПУ ім. В. Гнатюка). У 1992 р. О. Смоляк захистив кандидатську дисертацію. У 1999- 2002 рр. навчався в докторантурі Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. Підготував тему "Весняна обрядовість Західного Поділля в контексті української культури". Від липня 2005 р. - доктор мистецтвознавства, 2007 - професор кафедри музикознавства, методики музичного виховання і акторської майстерності. Від початку роботи в Тернопільському педінституті почав займатися науковою діяльністю. Важливим у науковій діяльності Олега Смоляка було написання статей, навчальних програм, підручників та посібників. У 2010-2019 рр. вийшли друком наукові статті, присвячені творчості відомих письменників, музикантів, композиторів, співаків.

У науковому доробку О. Смоляка - проведення науково-практичних конференцій, ювілейних академій, присвячених видатним особистостям краю, відомим українським і зарубіжним ученим та митцям сучасності. Значний внесок О. Смоляка й у видавничу діяльність. Він підготував, упорядкував до друку та видав понад 80 книг музичної тематики. Головний редактор серійного видання "Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство". Вагоме місце в житті Олега Степановича займає літературна творчість. З нагоди відзначення 75-річчя від дня народження Олега Смоляка працівники

відділу краєзнавчої літератури та бібліографії Тернопільської обласної універсальної наукової бібліотеки підготували книжкову виставку "Наука і творчість ідуть поруч: Олегові Смоляку - 75". На виставці подано наукові праці, художні твори, дослідження творчості відомих особистостей краю. Автором запропонованих для ознайомлення видань є О. Смоляк. Серед них: "Весняна обрядовість Західного Поділля в контексті української культури: монографія", "Мистецька гордість Тернопільщини в минулому й сьогодні: колективна монографія" (2023), "Музичний фольклор Тернопільщини", "Український дитячий фольклор", "Українське народознавство", "Народознавство" (1991, 1993), "Гайки з с. Настасова Тернопільського повіту в записках Григорія Рачокова". У 1993 р. вийшла збірка "Народні пісні з села Соломії Крушельницької" (упорядники: П. Медведик, О. Смоляк), "Церковні пісні для мішаних та однорідних хорів" (упорядник О. Смоляк), "Василь Барвінський в контексті європейської музичної культури: статті та матеріали" (2003), "Фольклористичні візії (учні - вчителі І. В. Мацієвському з нагоди 60-річчя): збірник статей і матеріалів", "Традиційна музична культура Західного Поділля" (обидві - 2001), "Парадигматика фольклору: ювілейний збірник з нагоди 70-річчя від дня народження доктора мистецтвознавства, професора Софії Йосипівни Грици" (2002). Серед книжок, які висвітлюють життєвий і творчий шлях відомих тернополян й уродженців краю: "Богдан Іванюк - хоровий диригент, педагог" (2010), "Музичні традиції родини Антківих (с. Острів Тернопільського рай-

ону Тернопільської області): монографія" (2016), "Володимир Верней. Творчий портрет" (2019), "Арсен Вікарук. Літературний портрет" (2019), "Тетяна Дігай у поезії та літературній критиці. Творчий портрет" (2024), "Василь Ярмуш у споминах" (упорядкував О. Смоляк), "Ярослав Палуляк у споминах" (упорядкував О. Смоляк), "Ярослав Палуляк у слові" (редактор-упорядник О. Смоляк). Серед видань, запропонованих для ознайомлення із життєвим шляхом і науковими та літературними здобутками відомого крайнина: "Автобіографічне: нарис" (2014), "Олег Смоляк у музиці та літературі" П. Смоляка, "Творець і популяризатор художнього слова (на пошану ювіляра Олега Смоляка: статті, есеї)" (редактор-упорядник А.-В. Палій). На виставці є художні твори, які вийшли з-під пера О. Смоляка. Серед них: "Із околиць на Загреблю: повісті", "Великдень душі: вірші", "Вербне голосіння: етюди", "Чорний понеділок: оповідання", "Блудний лебідь у Чернівцях: біографічна повість" та інші. Окрім книжок, подано також публікації в періодичних, довідкових виданнях та бібліографічних посібниках. Усі таланти, наука, музика, спів, художнє слово, якими Бог обдарував Олега Степановича, він поклав на вівтар служіння українській справі. Більше інформації про О. Смоляка та його науковий доробок, педагогічну діяльність та літературну творчість можна почерпнути, скориставшись електронним каталогом Тернопільської ОУНБ. Виставка діє з 27 вересня 2025 року.

Працівники відділу краєзнавчої літератури та бібліографії ТОНБ

Спорт

«Дністер» та «Агрон» здобули перемоги

■ 27 вересня у п'ятому турі чемпіонату України серед аматорів у першій групі "Дністер" приймав "Корміл" (Яворів, Львівська область), а наступного дня великогаївський "Агрон" зустрічався на виїзді із ФК "Миколаїв" (Львівська область).

У Заліщиках господарі, граючи у меншості, тричі вразили ворота гостей. У першому таймі глядачі так і не побачили забитих м'ячів. Натомість господарі наприкінці тайму залишилися вдесятьох. Станіслав Бацман отримав від арбітра пряму червону картку. Тож у вболівальників "Дністра" були побоювання за результат команди у другому таймі, але, як виявилось, вони були марними. На 53-й хвилині Микита Михайленко після передачі від партнера увірвався у штрафну площу "Корміла" і вистрілив у ближній кут воріт - 1:0. На 80-й хвилині після прострілу з лівого краю штрафного майданчика гравець гостей Олег Мацелюх зрізав м'яч у власні ворота - 2:0, а за дві хвилини до закінчення основного часу поєдинку Микола Ландяк втретє вразив ворота суперників. Тож у підсумку - переконлива перемога заліщан у меншості (3:0). ФК "Дністер" - "Корміл" (Яворів, Львівська область) - 3:0 (0:0). Голи: Михайленко (53), Мацелюх (80, автогол), Ландяк (88). Вилучення: Бацман (39). "Дністер": Іван Кравець, Данило Аркуша (Олег Тракало, 84), Станіслав Бацман, Тарас Червонецький, Андрій Малащук, Дмитро Бобик

(Андрій Колосков, 90+3), Андрій Шишигін (Данило Дмитрів, 90), Артем Уманець, Микола Ландяк (Іван Дячинський, 90), Микита Михайленко (Денис Слободян, 90+3), Назар Процик (Юрій Захарків, 61). "Агрон", граючи другим тайм у меншості, двічі вразив ворота господарів. Вже з перших хвилин великогаївські футболісти намагалися більше контролювати м'яча, господарі також вибігали у контратаки. І можна сказати, що у першій 45-хвилинці команди діляли на зустрічних курсах, хоча атаки "агронівців" були гострішими. Неприємний момент для гостей трапився на останній хвилині першого тайму, коли Ігор Кохман отримав другу жовту картку і відповідно червону й залишив "Агрон". На початку другого тайму великогаївські футболісти вдесятьох відкрили рахунок: Богдан Семенець після вивіреної передачі вийшов вічна-віч з воротарем миколаївців та відкрив рахунок - 0:1. Господарі відразу відповіли влучним ударом Назара Цюпки, однак це взяття воріт арбітр не зарахував, зафіксувавши положення поза грою.

Завершальне слово в поєдинку було таки за футболістами "Агрона". На останній компенсованій хвилині Максим Тяпкін увійшов у штрафний майданчик і влучно пробив по воротах - 0:2. ФК "Миколаїв" (Львівська область) - ФК "Агрон" - 0:2 (0:0). Голи: Семенець (48), Тяпкін (90+4). Вилучення: Кохман (45+1, друге попередження). "Агрон": Іван Рогаль, Юрій Соколовський, Андрій Скакун, Денис Махінка, Євген Щербатюк (Роман Андрієшин, 46), Ігор Кохман, Володимир Мостовий, Валентин Білик, Тарас Гром'як, Іван Федчишин (Максим Тяпкін, 67), Богдан Семенець (Олександр Понедельнік, 73). Після цих поєдинків "Агрон" набрав 11 очок і очолив турнірну таблицю, а "Дністер" із 7-а заліковими пунктами на 5-му місці. У шостому турі 5 жовтня тернопільські команди гратимуть на виїзді: відповідно "Дністер" зустрічатиметься із ФК "Колос" (Полонне, Хмельницька область), а "Агрон" із "Маяком" (Сарни, Рівненська область).

«Нива» перемогла ФК «Чернігів»

■ 28 вересня у восьмому турі чемпіонату першої ліги "Нива" приймала ФК "Чернігів".

Чернігівчани перед цим матчем мали в активі одну перемогу, три очки і відповідно передостаннє місце турнірної таблиці. Тож вболівальники "Ниви" сподівалися на перемогу тернопільських футболістів, хоча довелося трохи й похвилюватися... Перший тайм команди розпочали активно, і вже на 8-й хвилині після прострілу Дмитра Галадея рахунок міг відкривати Мілан Михальчук, але не влучив у кут воріт. Гості також намагалися загострювати гру. Поєдинок у такому жвабом темпі тривав до другої половини першого тайму. Згодом темп гри сповільнився, вистало сумбуру і в'язкої боротьби, доки на 37-й хвилині "Нива" не відкрила рахунок. Після передачі від Вишинського у ближній кут влучно пробив Мар'ян Мисик - 1:0. На перерву команди пішли за мінімальною переваги господарів. У другому таймі продовжувала тривати в'язка гра, тернопільські футболісти грали обачніше, сподіваючись спіймати гостей на контра-таках. Чернігівчани, які намагалися відігратися, також створили кілька небезпечних моментів, але без гольового завершення. У середині тайму гравець ФК "Чернігів" Андрій Новіков зазнав серйозного ушкодження. Після зіткнення футболіст отримав перелом носа, а також розсічення брови та голови. Проведені заміни тренерськими штабами трішки оживили гру. Одна

із замінів "Ниви" таки спрацювала. Якщо на останній хвилині основного часу Максим Угринюк не зміг переграти воротаря гостей, то на сьомій, доданій, він, отримавши передачу від Андрія Бея, відправив м'яч у сітку воріт ФК "Чернігів - 2:0. Тож "Нива" продовжує свою безпрограшну серію. Нагадаємо, що команда Юрія Вірта у нинішньому сезоні програла лише одну гру у першому турі - на виїзді одеському "Чорноморцю", який нині очолює турнірну таблицю. "Нива" (Тернопіль) - ФК "Чернігів" - 2:0 (1:0). Голи: М. Мисик (37), М. Угринюк (90+7). Нива: Ілля Ольховий, Юрій Михайлів, Андрій Демиденко, Іван Паламарчук, Мілан Михальчук, Юрій

Тлумак (Сергій Давидов, 66), Віталій Михайлів, Богдан-Юліан Вишинський (Андрій Бей, 77), Денис Резепов (Радіон Посєвкін, 66), Мар'ян Мисик (Максим Угринюк, 88), Дмитро Галадей (Валентин Напуда, 66). Заміна: Володимир Шарун, Омелян Вільям Чубак, Олександр Герега, Мар'ян Бац, Максим Пежинський, Дмитро Дударев, Андрій Дем'янчук. Головний тренер - Юрій Вірт. 4 жовтня у дев'ятому турі чемпіонату першої ліги "Нива" гратиме на виїзді із київським "Лівим Берегом". 26 вересня відбулося жеребкування 1/8 фіналу Vbet Кубка України сезону-2025/2026, в результаті якого тернопільська "Нива" зустрічатиметься в гостях із чернівецькою "Буковиною". Базові дати матчів 1/8 фіналу - 28-30 жовтня 2025 року.

«Дністер» здобув перемогу

24 вересня заліщицький "Дністер" на виїзді у матчі-відповіді 1/8 фіналу аматорського Кубка України з футболу сезону-2025/26 зустрічався із представником Закарпатської області - командою "Медея-Невицький замок" (Оноківці). Нагадаємо, що у першому поєдинку заліщани здолали своїх опонентів з рахунком - 4:0 і практично гарантували собі вихід до 1/4 фіналу. На 2-й хвилині першого тайму наші земляки відкрили рахунок. Передачу від Тараса Червонецького ударом головою замкнув Іван Дячинський. На 34-й хвилині Микита Михайленко подвоїв рахунок, а ще через дві хвилини одинадцятиметровий реалізував Назар Процик - 0:3. У другому таймі "Дністер" продовжував контролювати поєдинок і забивати голи. На 72-й хвилині відзначився Дячинський і він же через 10 хвилин ударом під поперечину встановив остаточний рахунок - 0:5. Впевнена перемога заліщан. "Медея-Невицький замок"

(Оноківці) - "Дністер" (Заліщики) - 0:5 (0:3). Голи: І. Дячинський (2, 72, 83), М. Михайленко (34), Н. Процик (36, пен.). Інший представник Тернопільщини в аматорському Кубку України - збаразький "Галич" - після домашньої поразки у першому матчі від ФК "Вільхівці" з Івано-Франківської області - 2:3, значно ускладнив свій подальший кубковий шлях. І в підсумку на матч-відповідь не поїхав, й "Галич" зарахували технічну поразку - 3:0. Тож до наступної стадії Кубка пройшов суперник. В 1/4 фіналу, згідно з кубковою сіткою, 8 і 15 жовтня "Дністер" зустрічється саме з ФК "Вільхівці", перший поєдинок заліщани зіграють на виїзді. Нагадаємо, суперник з Івано-Франківщини на попередньому етапі Кубка України "пройшов" ще одного представника Тернопільщини - ФК "Борщів". У Вільхівцях перемогу святкували господарі - 4:2, у Борщові - наші земляки - 1:0, однак за сумою двох поєдинків далі крокував суперник.

Результати матчів чемпіонату області з футболу

28 вересня відбулися три поєдинки у "чемпіонській групі" та три у "групі вибування" четвертого туру фінального етапу Вищої ліги чемпіонату Тернопільської області з футболу 2025 року. "Чемпіонська група". "Вікніни-ФАТ" (Вікно) - "Галич" (Збараж) - 1:2 (0:1), "Медобори" (Зелене) - "Поділля" (Васильківці) - 0:0, "Поділля" (Велика Березовиця) - ФК "Борщів" - 1:3 (0:1). Нагадаємо, що поєдинок "Агрон" (Великогаївська громада) - ФК "Збараж" відбувся 10 вересня і завершився перемогою великогаївських футболістів - 3:1 (0:1). "Група вибування". "Зелені леви" (Почаїв) - ФК "Нарай" - 1:2 (1:2), ФК "Трибухівці" - ФК "Теребовля" - 4:0 (2:0), Сокіл" (Велика Березовиця) - "Збруч-Агробізнес" (Підволочиськ) - 2:1 (1:1). Команди у "групі вибування", які займуть два останні місця в сезоні-2026, гратимуть у першій лізі.

ФК «Самбір-Нива-2» зазнав прикрої поразки від ФК «Лісне»

29 вересня у десятому турі другої ліги групи А тернопільський ФК "Самбір-Нива-2" зустрічався в гостях із київським ФК "Лісне". У поєдинку в якому тернопільські футболісти ні в чому не поступалися суперникам "Самбір-Нива-2" зазнав прикрої поразки.

ФК "Лісне" (Київ) - "Самбір-Нива-2" (Тернопіль) - 3:2 (0:1). Голи: Сергій Рибалка (61), Назар Волошин (63, 88). - Максим Крамарчук (39), Дмитро Макаров (67). З жовтня в одинадцятому турі ФК "Самбір-Нива-2" прийматиме СК "Вільхівці" із Закарпаття.

Запрошують до участі в новому сезоні

■ Асоціація футболу Тернопільщини за підсумками чемпіонатів районів 2025 року запрошує команди до участі в Лізі чемпіонів та Лізі Тернопільщини сезону-2025/26.

голів районних асоціацій футболу. Нагадаємо, у Лізі чемпіонів мають право виступати перші чотири команди суперліги, а також чемпіони територіальних ліг у своїх районах. Натомість у Лізі Тернопільщини можуть заявитися команди суперліги/регіональних ліг, а також призери територіальних ліг та володарі і фіналісти районних кубків. Після сформованого переліку учасників відбудеться організаційна рада, на якій обговорюватимуть формат змагань, а також буде проведено жеребкування групового етапу.

Фронтальні

Учителька зарубіжної літератури Тернопільської спеціалізованої школи №7 з поглибленим вивченням іноземних мов Ольга Марціаш здобула перше місце у Всеукраїнському конкурсі "Вчительська лабораторія: творчі розробки уроків". Вона стала найкращою у номінації "Конспект уроку обов'язкового читання". Конкурс щорічно організовує журнал "Зарубіжна література в школах України". Його мета - обмін педагогічним досвідом та поширення сучасних методик викладання зарубіжної літератури. Загалом відзначено понад два десятки вчителів із різних регіонів України. Переможці отримали дипломи та запрошення на навчальні вебінари.

Щирозаочно вітаємо з 80-літнім ювілеєм Оксану Романівну КОЗЛОВСЬКУ з Тернополя.

Вісімдесят - це начебто багато, У буднях молитов і каяття... Вісімдесят - така маленька дата У безмірі Господнього життя! Бажаємо століття ще прожити, Здоров'я гідного на всю ту сотню літ, Онуків віншувати, одружити Й благословити правнуків у світ. Нехай добро, що ви несете всій родині, Помножиться вам у сотні раз, А за служіння Господу віднині Не знайте смутку, ні гірких образ. Хай доля шле тепло і щастя, Міцне здоров'я, море благ земних, А щедрі дні, як рушники квітчасті, Нехай ще довго стеляться до ніг.

З повагою - родина П'ятківських з Малого Ходачкова

Ордени за збереження історичної пам'яті

■ До свята Покрови Пресвятої Богородиці та Дня козацтва до редакції газети "Свобода" завітали поважні гості з приємною місією.

Зокрема, Президент Академії соціального управління, член президії Академії економічних наук України, віце-президент НАН ВО України, заслужений діяч науки і техніки України, доктор економічних наук, професор, старійшина козацького братства Богдан Андрушків від імені керівництва Міжнародного лицарського ордену українського козацького братства ім. Св. Миколая, ГО "Шляхетні козаки України" ім. В. Ракулєнка" та Асоціації українців "Разом" вручив історіку, почесному краєзнавцю, відповідальному секретареві газети "Свобода" Віктору Уніятю орден "За заслуги в обороні та волонтерстві". Богдан Андрушків відзначив во-

лонтерську діяльність В. Уніятя, а також його значний вклад в збереження історичної пам'яті, книги про Степана Бандеру, Симона Петлюру, Никифора Гірянку, Ярослава і Славу Стецьків та, зокрема, підготовку рубрики на сторінках "Свободи" про полеглих сучасних Героїв - "Герої не вмирають". Таку ж нагороду Богдан Андрушків вручив поліграфісту, меценату, директору видавництва "Терно-граф" Івану Максиміву за серію видань "Світова духовність українства", "Еліта української нації", "Джерела духовного життя", "Коріння української нації" та інші, які під його керівництвом започаткувало видавництво.

Тернопільський літератор - лауреат Міжнародного літературно-краєзнавчого конкурсу

■ Нещодавно у серці бойківського краю, у м. Турка, підбили підсумки двадцять восьмого Міжнародного літературно-краєзнавчого конкурсу імені Мirona Утриска.

Серед засновників конкурсу - Міжнародна громадська організація "Світовий конгрес бойків", Турківська міська рада, народний музей "Бойківщина" та оргкомітет, який очолює член НСПУ Василь Лило.

Конкурс щороку стає популярнішим. На оцінювання фахового журі надійшли книжки авторів з різних куточків України. Це були нові прозові, поетичні, історико-краєзнавчі та видання мистецького спрямування.

Приємно повідомити, що тернопільський краєзнавець, літератор

Юрій Заяць за книгу про рідне село "Великий Раковець" (460 сторінок), що побачила світ у 2021 році, здобув другу премію конкурсу. Пан Юрій вже тривалий час співпрацює з нашою газетою. Тож щиро вітаємо лауреата і бажаємо нових творчих звершень!

Визнаний геній сучасності мандрує світом...

Ше не вщухла ейфорія від віденської персональної виставки нашого земляка, неперевершеного майстра пензля Івана Марчука "Скажи мені правду", на якій експонувалося понад 400 робіт виконаних художником від 1965 до квітня 2025, включаючи нову серію "Віденська рапсодія", створену після вимушеного переселення митця через російсько-українську війну: "Мистецтво - це моя правда. Якщо вона болить - значить жива. Як і моя Україна!" (Іван Марчук). І вже 6 берня в "Музеї історії Києва" відбувся масштабний показ

його полотен: "Іван Марчук. Пробудження". У час, коли Україна героїчно протистоїть ворогу, творчість Івана Марчука набуває особливої глибинної сили і звучить як національний акт пробудження. На початку вересня цього року І. Марчук передав картину циклу

"Виходять Мрії з Берегів", яка побувала в багатьох країнах світу, керівникові Національного антарктичного центру, і цього року її доправлять на станцію "Академік Вернадський". Так митець здійснив свою мрію: "Віднині можна стверджувати, що мої твори будуть на всіх континентах!".

24 вересня талановита молодь Тернополя вже 10-й раз поспіль презентувала свої творчі роботи на здобуття обласної премії ім. І.Марчука в галузі образотворчого мистецтва для обдарованих дітей Тернопільської області. Це - 23 роботи учнів з Тернопільської художньої школи ім. М. Бойчука, Тернопільського мистецького фахового коледжу ім. Соломії Крушельницької, Козівської початкової спеціалізованої школи мистецтв, Бучацької художньої школи ім. О.В. Ментуса, Заводської школи мистецтв та Бережанської художньої школи.

кої, Козівської початкової спеціалізованої школи мистецтв, Бучацької художньої школи ім. О.В. Ментуса, Заводської школи мистецтв та Бережанської художньої школи.

Обласна премія - найвища відзнака юних художників за їх творчі досягнення, яку благодійно благословив сам митець.

Перегляд робіт відбувся в Тернопільському обласному художньому музеї. Комісія таємним голосуванням визначила лауреатів.

У номінації "Малярство" лауреаткою стала учениця 3-го класу Тернопільської художньої школи ім. Михайла Бойчука Єва Зубрицька, (робота "Літній ранок", викладач - Олена Ставчанська).

У номінації "Графіка" - учениця 2-го класу Козівської початкової спеціалізованої школи мистецтв Софія Бабій (робота "Земля предків", викладач - Ніна Рибіцька).

Твори юних художників, яким присвоєно звання "Лауреат обласної премії ім. І. Марчука в галузі образотворчого мистецтва для обдарованих дітей Тернопільської області", після проведення конкурсу передали на постійне зберігання у Тернопільський обласний художній музей.

Галина РОМАНСЬКА,
методистка навчально-методичного кабінету Тернопільського обласного методичного центру народної творчості

Козак від військового

■ У міському парку Чорткова з'явився оригінальна скульптура. "Військовий Олег Іваськів, який майже рік боронив Україну на Покровському напрямку, нині проходить реабілітацію.

Та навіть зараз він не сидить без діла - майстер творить скульптури для рідного парку", - повідомляють у Чортківській громаді. Перша його робота - Стіч, улюбленець дітей, швидко здобула популярність серед відвіду-

вачів. Хоча були й ті, що просили повернути до парку дерев'яних "діда і бабу", та громада й автор переконані: час рухатися вперед і творити щось нове. Цього разу у парку з'явиться герой української мультиплікації - Око з відомого мультфільму "Козаки. Футбол". Це веселий та впертий коротун-запорожець, через якого трійця героїв часто потрапляє в халепи, але завжди знаходить вихід. Тепер маленькі й дорослі відвідувачі зможуть сфотографуватися поруч із ще одним улюбленим персонажем.

Поетичні дарунки від Іванни Гриців

тому з її вуст громадянська лірика лунала широко і невимушено. Особливо вірші про війну, в які вклала весь біль і переживання, бо війна забрала багато її рідних і знайомих, дорогих їй людей.

Наймолодішим слухачами стали восьмикласники Тернопільської ЗОШ № 22. А це саме такий вік, коли молоді серця починають пізнавати першу юнацьку любов. Тому тонка, душевна лірика кохання викликала у них щиріший інтерес.

Від обласного літературного об'єднання захід відідали та виступили Юрій Заяць, Борис Салабчук, Марія Гуменюк, Ольга Іонова-Тимочко й автор цих рядків.

Іванна Гриців презентувала для

книгозбірні дві свої поетичні збірки й останню збірку світлої пам'яті поета Володимира Кравчука, якого називає своїм хрещеним батьком у літературі.

Іванна - мати трьох дітей, тож вона змогла підібрати ключі до сердець юних слухачів. А це не так уже й просто, адже діти, як ніхто інший, відчувають фальш і лицемірство. Вона підкупила їх своєю душевністю і щирістю. Вони із зацікавленням та живою радістю приймали її поетичні дарунки. А ще авторка поділилася цінними життєвими порадами, деякі з яких прозвучали у завершальному вірші "Дитині".

Тарас КОМАРИНСЬКИЙ

Написано серцем

Щастя кожен з нас шукає

Щастя кожен з нас шукає, Та чи все про нього знає? Щастя - це здорові діти. Щастя - в чистім полі квіти. Щастя - це безхмарне небо. Щастя - все, що серцю треба. Щастя - рухатись до мрії. Щастя - бути при надії. Щастя - дихати коханням. Щастя - чути привітання. Щастя - спів пташок щоднини. Щастя - усмішка дитини. Щастя - пити чай з батьками. Щастя - йти вперед з піснями. Щастя - сонячні обійми. Щастя - коли думка вільна. Щастя - світ весь пізнавати. Щастя - чути маму й тата. Щастя - бачити природу. Щастя - стерти перешкоди. Щастя - блиск в очах людини, А слова - то лиш краплина. Щастя в кожній нашій миті! Щастя - просто в світі жити.

Ірина МУЧИЧКА

На огляд відвідувачів подано десятки унікальних експонатів - від секундомірів і кишенькових годинників до настінних, дорожніх та навіть спеціальних водолозних механізмів. Кожен із них має власну історію та відображає розвиток годинникарського мистецтва

У Чорткові презентували колекцію годинників

■ У рамках тижня туризму у Чорткові у музеї Магдебурґії, що діє в приміщенні міської ради, відкрили виставку годинників із приватної колекції знаного ювеліра, історика та колекціонера Петра Дубини.

різних епох. Особливу цікавість викликав найстаріший експонат колекції - годинник, виготовлений понад сто років тому.

Не менш цінним є й пристрій, з якого була виготовлена деталь до скульптури колишнього бургомистра Чорткова Людвіга Нюсса. Відвідувачі виставки мають

змогу не лише побачити унікальні експонати, а й зазирнути всередину деяких механізмів, які вражають витонченістю.

Завдяки дбайливому ставленню колекціонера ці часоміри продовжують працювати й сьогодні, незважаючи на свій поважний вік. Найбільше годинників - настінних,

настінних. На одному з них присутня третя стрілка. Ні, не секундна, вона показувала дії місяця.

Колекція Петра Дубини вражає. А все почалося наприкінці 1990-х, коли принесли до нього в майстерню старого годинника. Він зацікавився, відремонтував його, і так розпочав колекціонувати.